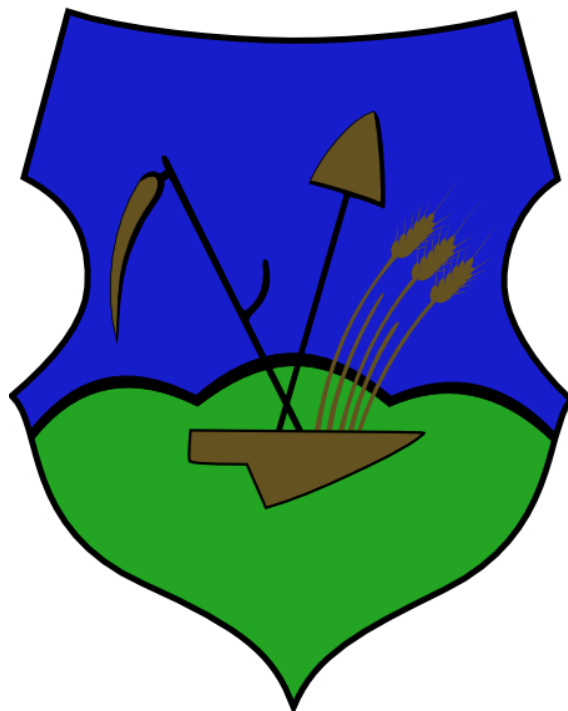

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Gomba Község Önkormányzata

GOMBA

2024-2029

Tartalom

<u>Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)</u>	3
<u>Bevezetés</u>	3
<u>A település bemutatása</u>	3
<u>Értékeink, küldetésünk</u>	11
<u>Célok</u>	11
<u>A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)</u>	13
<u>1. Jogszabályi háttér bemutatása</u>	13
<u>2. Stratégiai környezet bemutatása</u>	14
<u>3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége</u>	16
<u>4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység</u>	47
<u>5. A nők helyzete, esélyegyenlősége</u>	60
<u>6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége</u>	69
<u>7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége</u>	75
<u>8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása</u>	81
<u>9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága</u>	81
<u>A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)</u>	83
<u>1. A HEP IT részletei</u>	83
<u>A helyzetelemzés megállapításainak összegzése</u>	83
<u>Jövőképünk</u>	84
<u>Az intézkedési területek részletes kifejtése (kitöltése javasolt, opcionális)</u>	85
<u>2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)</u>	87
<u>3. Megvalósítás</u>	90
<u>3.1 A megvalósítás előkészítése</u>	90
<u>3.2 A megvalósítás folyamata</u>	90
<u>3.3 Monitoring és visszacsatolás</u>	92
<u>3.4 Nyilvánosság</u>	92
<u>3.6 Érvényesülés, módosítás</u>	93
<u>4. Elfogadás módja és dátuma</u>	94

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva** Gomba Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

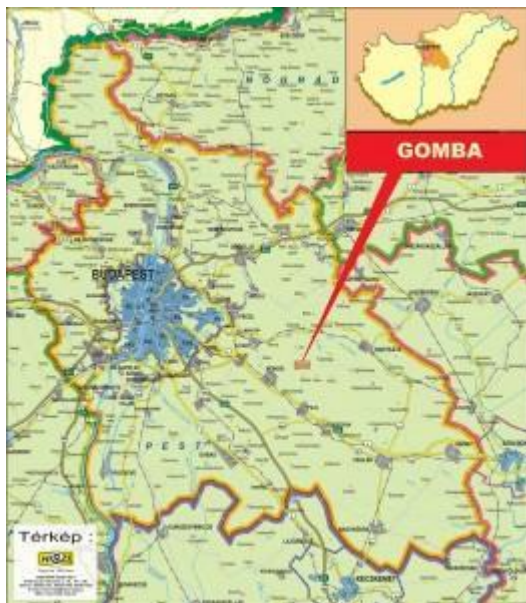
A település bemutatása

Gomba község Pest megye középső részén a Gödöllői-dombság déli lankáin helyezkedik el, Budapesttől 50, Monortól 9 km-re. Területét a Gombai-patak szeli át, amely a Tápióba folyik, a település Duna és a Tisza vízgyűjtő területének határán van. Gomba közigazgatási területe 3.976 Ha, melyből 284 Ha a belterület. A központi belterületen kívül – három részletben – összesen 21,5 Ha belterülete van, Felsőfarkasdon, Alsófarkasdon és Tetepusztán, valamint 14,5 Ha üdülőterülete található a Gombai halastó partján. A település természeti adottságai és természeti értékei páratlanok.

Az eddig ismert első írásos feljegyzés, amelyben Gomba és birtokosa neve szerepel egy 1337. augusztus 1-jén kelt oklevél, amely szerint a falu Gomba-i Herbordusnak és fiainak a tulajdonában volt. A középkori oklevelek a települést Gomba, Gombad vagy Gumba néven említik. Az 1300-as években végig a Gombai (Gombay) család – későbbi névalakjában Gombai Nempze (ill. Nemze) család kezén van a falu. 1403-ban Zsigmond király Gomba-i Nempze (dictus) László fia István hűtlensége miatt a birtok egyik részét Szentiványi Tamásnak, másik részét Maróti János macsói bánnak adományozta. Az ezt követő évtizedekben több birtokosa is volt a falunak. 1565-ben II. Miksa új adomány címén Gombay Györgynek és leányának, Margitnak adta a községet. 1612-ben Fáy István özvegye kap itt zálogban birtokot. A török uralom alatt Gomba lélekszáma erősen megcsappant, de nem vált lakatlan helyé, mint sok más környező település, mert kedvező földrajzi fekvése miatt a nagy hadak elkerülték. A Rákóczi-szabadságharc idején a falut a kurucok körülsáncolták, de Pfeffershoven tábornok, budai parancsnok serege elpusztította a hevenyészett kis erődítményt. Feltehetően az egyik határrész, Harcvölgy ekkor kaphatta a nevét. Rákóczi seregében gombaiak is harcoltak, közülük hatnak a nevét ismerjük.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Az 1700-as években a falu legnagyobb része a Fáy nemzetség tulajdonában volt, s hosszú ideig ők voltak itt a legjelentősebb birtokosok. A napóleoni háborúk idején meggazdagodó földesurak régi házuk helyére új, módosabb kúriát építettek, vagy korábbi kastélyukat bővítették tovább.

Az önkormányzat megalakulásától 2007. végéig a szomszédos Bénye községgel közös körjegyzőség útján – gombai székhellyel- látta el a közigazgatási feladatokat, majd 2008. január 1-től a Községházán önálló polgármesteri hivatal működött. 2020. január elseje óta ismét közös önkormányzati hivatalként működik Bényével.

1950-es évektől elektromos áram, 1977-től ivóvíz, 1993-tól földgáz, 1995-től telefon és kábeltelevízió, 2003-tól a szennyvízcsatorna-hálózat is elérhető (a település 262,5 Ha területű központi belterületén). A települési úthálózat ~90%-a 1994-ben lett először aszfaltozva. Az aszfaltozást követő közműépítések és a felszíni vízelvezetés hiányosságai megviselték a burkolatot, de az önkormányzati utak többsége 2010-ben megújult. A településen áthaladó 3112-es, de főleg a 3113-as jelű országos összekötő út állapota jelenleg kritikán aluli. Az önkormányzat 2003 óta napirenden tartja egy elkerülő út megépítésének szükségességét, melynek költsége és műszaki volumene jócskán meghaladja az önkormányzati lehetőségeket, így az engedélyeztetésen túl is szükséges állami segítség bevonása.

Az önkormányzat saját forrásból és pályázati finanszírozásból folyamatosan újít fel belterületi utakat, útszakaszokat. A település fekvéséből adódóan viszonylag gyakoriak a viharok, esőzések, földcsúszások okozta káresemények, melyek megoldása sok esetben csak vis maior pályázat keretében valósítható meg.

A közvilágítás bővítése és korszerűsítése két alkalommal, először 2002-ben, majd 2014-2015-ben korszerű technológia felhasználásával történt meg.

Az 1948 óta működő két csoportszobás óvoda 1979-ben egy, majd 2005-ben további két csoportszobával bővült. Az így már ötcsoporthozos intézmény 2005. szeptember 3-án vette fel a Gólyafészek Óvoda (Bajcsy-Zsilinszky u. 6.) nevet. 2018-ban kezdődött el az intézmény teljes felújítása és bővítése mintegy 150 millió forintos nagyságrendben. A felújítást követően az óvoda képes lesz megfelelni a XXI. század kihívásainak. Szintén 2018-ban sikerült végrehajtani a korábban már eltervezett bölcsőde kialakítását, mely 2019. január 1. napjától 7 gyermek ellátását biztosítja és tagintézményként az óvodához csatlakozik. 2017-ben Gomba község Önkormányzata pályázott a mini bölcsődei férőhelyek kialakítására. Új épület vásárlására is sor került, így 2023-ban újabb férőhelyekkel bővült a bölcsőde.

Gombán az alapfokú oktatás helye a Fáy András Református Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola (Iskola u. 2-6.). Az iskola fenntartója 2007-től újra a Gombai Református Egyházközség.

A gombai Egészségházban [Gomba, Szemők Balázs tér 1.] háziorvos és fogorvos rendel, valamint itt üzemel a védőnői szolgálat is. A községben működik gyógyszerár. Az orvosi ügyeletet [(29) 410-044] a Monor és Környéke Háziorvosi Ügyeleti Alapellátási Társulás által megbízott Emergency Service Kereskedelmi és Egészségügyi Szolgáltató Kft. Monorról látja el.

A szociális ellátórendszer helyi működtetésében részt vesz a Monori Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, a **házi segítségnyújtást feladatellátási megállapodás keretében a Monori Gondozási Központ látja el**, valamint a szociális étkeztetés kapcsán az önkormányzati főzőkonyha. Az egyéb belterületeken (Felsőfarkasd, Tetepusztá) lakók életét a tanyagondnoki szolgálat segíti. 2019-től bővített szolgáltatást nyújt a településen a Magyar Máltai Szeretetszolgálat is.

A település elismerésre méltó kulturális életében a közművelődési szolgáltatási helyeken kívül a 2013. áprilisában átadásra került Civilház – Integrált Közösségi és Szolgáltató Téren [Kossuth tér 4/a.], illetve a Rendezvényházon (Kossuth tér 21.) kívül számos szervezet tevékenykedik. 2011-ben épült Rendezvényházunk, egy 2 hektáros parkhoz, a Kenyeres-kerthez kapcsolódik, melynek része a térség egyik legnagyobb játszótér. A kellemes környezet kiváló választás kisebb-nagyobb családi események, bálók, céges rendezvények, esküvők, osztálytalálkozók helyszínéül. Léghkondicionált termei 60-250 fő befogadására alkalmasak.

A falu közéleté az utóbbi években felvirágozni látszik. 1999-től 2011-ig a községnek önálló helyi újságja volt Csiperke néven, mely havi rendszerességgel tudósított a falu életéről. A újság új néven (Kenyeres-Kerti Krónikás) jelenleg is rendszeresen megjelenik és tájékoztatja a településen élőket az aktualitásokról.

A rendőri jelenlét a szomszédos két településsel közös egyetlen körzeti megbízott miatt erősen korlátolt. A polgárőrség segítségével némiképp javítható a településen élők szubjektív biztonságérzete, de a megoldás az állandó körzeti megbízotti jelenlét volna, melynek támogatására Gomba Község Önkormányzata kialakította a Közbiztonsági Központot, irodával, kamerarendszerrel és lehetőségeihez képest támogatta a rendőrség munkáját üzemanyagkártyával stb.

A községi sportélet – a szükséges létesítmények hiánya miatt – nem mondható elfogadhatónak, ennek javulását csak a sorozatban elvégzett sportberuházások eredményezhetik. A kisméretű, világítással is rendelkező füves sportpálya mellé egy öltöző építése megtörtént, valamint a 2013-as esztendő folyamán kialakításra került egy kézi- és kosárlabda pálya is.

A vendégvárás, vendéglátás nem honosodott még meg igazán, de kezdeti jelei már biztatóak. A gombai határ számos szabadidős elfoglaltságra nyújt remek lehetőséget a gyalogtúrától a lovaglásig, a horgászatig a vadászatig egyaránt. A turizmus fejlődését szolgálja a 2005-ben átadott helytörténeti túraútvonal és a természetismereti tanösvény is, valamint részei vagyunk a “Túra a Naprendszerben” elnevezésű turisztikai hálózatnak. Ezen felül a Rendezvényház alkalmas születésnapok, lagzik, bankettek lebonyolítására, a Kenyeres-Kerttel szomszédos épület teljes kihasználása még nem megoldott, problémát jelent a vendégek szállásolásának megoldása. 2018-ban a hagyományörző tevékenységet segítő átadásra került a Tájház, melyben szomszédos települések iskolái sőt, felsőoktatási intézmények hallgatói is részt vesznek a heti rendszerességgel zajló eseményeken, foglalkozásokon a partnerség jegyében.

A község területén nincsenek ipari üzemek, így ami előny a környezetünk megőrzésénél, hátrányt jelenthet a munkahelyek terén. A gombai munkavállalók igen nagy számban ingáznak a környező városokba és a fővárosba. Mindamelllett fontos megjegyezni a településen tehenészeti telep

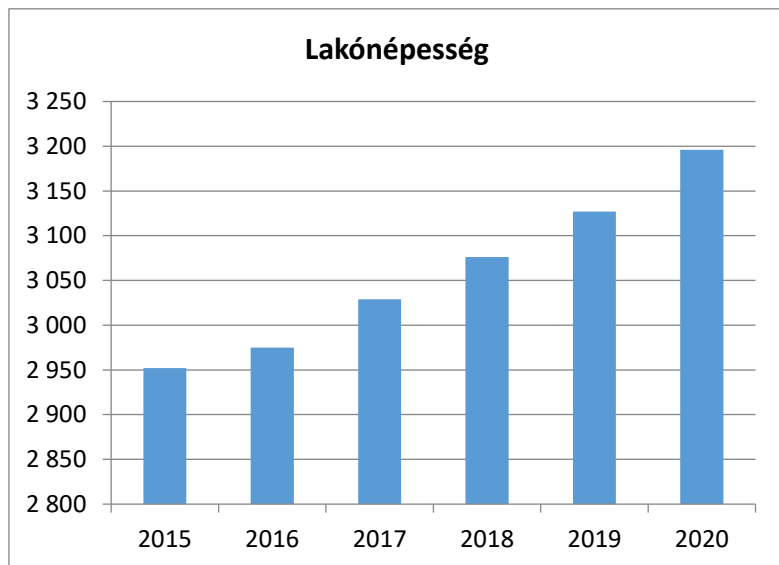
működik, mely több tíz embernek ad állandó, és további személyeknek idényjellegű munkalehetőséget. A település határában a MOL Nyrt. több olajkitermelő kutat is üzemeltet, melyből kismértékű iparüzési bevétele származik a településnek.

A lakónépesség bemutatása

A demográfiai tendenciákat vizsgálva elmondható, hogy a 2015-as évhez képest lassan a lakónépesség száma folyamatos emelkedést mutat.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	2 952	bázis év
2016	2 975	100,78%
2017	3 029	101,82%
2018	3 076	101,55%
2019	3 127	101,66%
2020	3 196	102,21%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

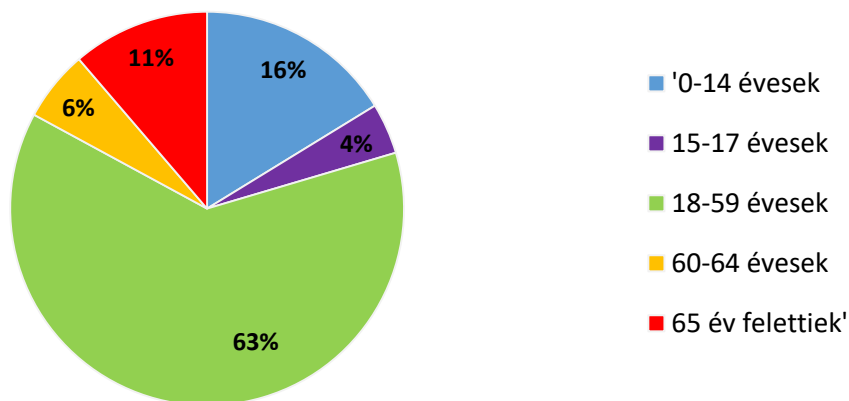
Az állandó népesség vonatkozásában – a 2018-es adatok alapján elmondható – hogy a lakosság korösszetétele kedvező. Magas a keresőképes korúak aránya, ők adják a lakosság 63%-át.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)

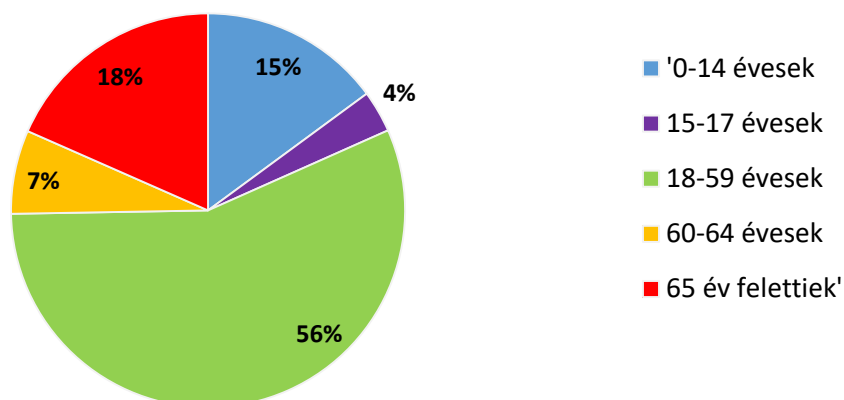
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1533	1543	3076	49,84%	50,16%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			88	2,86%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	249	230	479	8,09%	7,48%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	64	53	117	2,08%	1,72%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	958	870	1828	31,14%	28,28%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	89	106	195	2,89%	3,45%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	173	284	457	5,62%	9,23%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

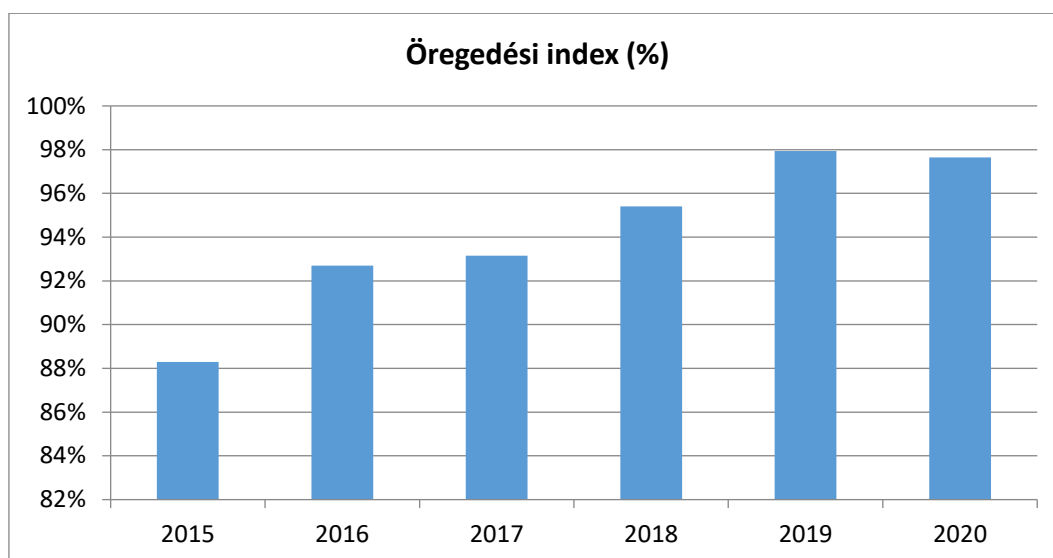

A nők esetében magasabb a 65 év feletti lakosok száma, mint a 0-14 éves korú lakosoké, mégis összességében elmondható, hogy az öregedési index kedvezően alakul, tekintettel arra, hogy a 0-14 éves korú állandó lakosok száma meghaladja a 65 év feletti lakosok számát, így az öregedési index mindig 100% alatt van.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	430	487	88,30%
2016	432	466	92,70%
2017	435	467	93,15%
2018	457	479	95,41%
2019	476	486	97,94%
2020	-	-	97,64%

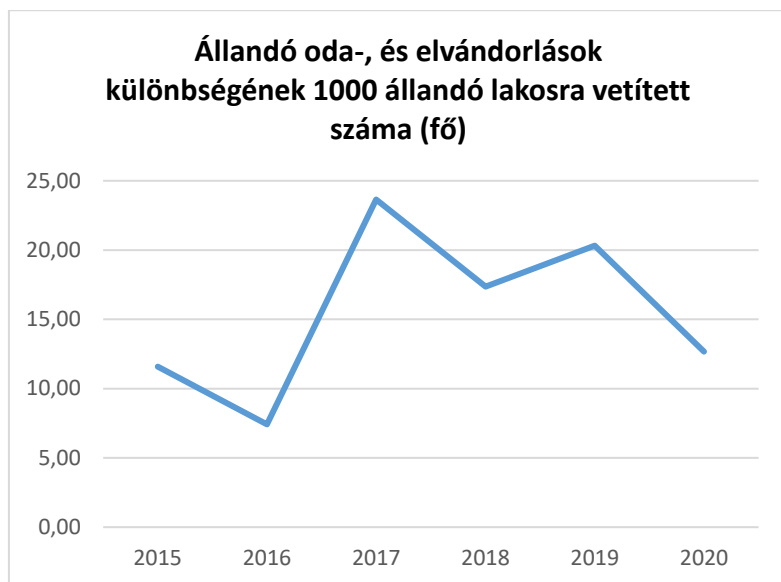
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az oda – és elvándorlás tekintetében elmondható, hogy az odavándorlás magasabb, mint az elvándorlás. Egy adott terület lakosságát egyrészt az el- és bevándorlások száma, másrészt az élve születések és halálozások viszonyozása befolyásolja. Gomba népességszámának kismértékű, de folyamatos növekedésére kedvező hatással van, hogy a település közlekedés szempontjából jó helyen, a fővárostól viszonylag nem távol, festői környezetben fekszik. A községben van bölcsőde, óvoda, általános iskola, így a fiatal családok és a családtervezés előtt élő párok számára is ideális fészekrakó helyként szolgál, amit igazol, hogy a település önkormányzati tulajdonban lévő telkei csaknem teljesen elfogytak. Az eladott lakáscélú építési területek folyamatos beépítésének is köszönhető, hogy a Gombára beköltözők száma éves szinten magas, ugyanakkor sajnos az elvándorlók száma nem számottevő mértékben kevesebb.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2015	11,58
2016	7,42
2017	23,65
2018	17,36
2019	20,31
2020	12,67

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A halálozások száma a vizsgált időszakban sajnálatosan meghaladja az élve születések számát, melyet az alábbi táblázat mutat be. Településünk esetében az élve születések és a halálozással kapcsolatos szám adatok aránya csökkenő tendenciát mutat. Az alábbi táblázat is mutatja, hogy a helyi reprodukciós képesség gyenge. Az elmúlt 5 évben - 2020 kivételével - a halálozások száma meghaladja az élve születések számát.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2015	-3,06
2016	-3,04
2017	-5,00
2018	-2,62
2019	-4,51
2020	0,32

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése minden ország számára alapvető jelentőségű, így Magyarország számára is az. Fontos, hogy egyre több (végső célként minden) állampolgár számára megteremtődjön az esélyegyenlőség az élet különböző színterein, területein: a tanulásban, a szociális és egészségügyi ellátásban, a munkához jutásban, a fizikai környezetben, a közszolgáltatások elérésében. Gomba község elkötelezett az esélyegyenlőtlenségek csökkentésében, ezért élve a törvény adta lehetőséggel, a fenti elvek érvényesülése érdekében megalkotja a településre vonatkozó helyi esélyegyenlőségi programját.

A tervben elemezni szükséges a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetét, illetve az esetlegesen feltárt problémák megoldására megfelelő intézkedéseket kell hozni. A fentiek szerint gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és az önkormányzat által tervezendő fejlesztési tervek, koncepciók, és a közoktatási esélyegyenlőségi terv összhangjáról, vagyis az esélyegyenlőségi programunkkal a mindennapi élet minden terén megvalósuló esélyegyenlőség előmozdítását kell ösztönöznünk. Az egyenlő bánásmód követelménye megkívánja a tartózkodást minden olyan magatartástól, amely bizonyos tulajdonságaik alapján egyes személyek vagy személyek egyes csoportjaival szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést eredményez, illetve mindenki igényt formálhat arra, hogy egyenlő méltóságú személyként kezeljék.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Gomba Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Gomba Község Önkormányzata igyekszik minden rendelkezésére álló lehetőséget kihasználni a településen élő esélyegyenlőségi célcsoportok támogatására, azonban támogatási arc poeticaként a „hal helyett háló” elvet érvényesíti. Helyi szabályozás szintjén megemlítendő a mini bölcsődei ellátásról szóló 23/2018. (XI.23.) önkormányzati rendelete, mely a gyermekek nappali ellátását segítő mini bölcsőde általános szabályait tartalmazza, a 14/2018. (V.25.) önkormányzati rendelete, mely a szociális célú tűzifa támogatásról szól, így a mélyszegénységben élőket segíti, akárcsak a szociális igazgatás helyi szabályairól, valamint a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 7/2015. (II. 17.) önkormányzati rendelet.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Köznevelés-fejlesztési terv² – A helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben minden községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzatnak feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodjék a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna. A köznevelésről szóló törvény alapján az állam gondoskodási kötelezettsége – az óvodai nevelés kivételével – megfogalmazódik. Már nem a kormányhivatalok készítik el a feladat-ellátási intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet, hanem az oktatásért felelős miniszter. Az oktatásért felelős miniszter az Oktatási Hivatal előterjesztése alapján a kormányhivatalok közreműködésével és a helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével készíti el megyei szintű bontásban az intézményhálózat-működtetési és köznevelési-fejlesztési tervet. A települési önkormányzat kötelezettsége, hogy beszerezze a településen működő köznevelési intézmények nevelőtestületei, alkalmazotti közösségei, a szülői és diákszervezetei véleményét. Az oktatási hivatal s feladata az is, hogy a köznevelés-fejlesztési terv elkészítésekor a nemzetiséget érintő kérdésekben beszerezze az érintett települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértését (Mnkt. 24. §)

² Iskolaszolga, XXIII. 3., 2012. november

Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.

Településszerkezeti terv - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenkénti szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról. 2018-ban a Helyi Építési Szabályzat módosítása megtörtént, összhangban a településfejlesztési koncepcióban foglaltakkal. Az ún. Kenyeres-Kert kiemelt fejlesztési területté vált, ez megalapoz egy újabb évtizedes távlatokat átfogó fejlesztési csomagot, mely a településen élők életének színesítését és az új elvárásoknak való megfelelést szolgálja.

Településfejlesztési koncepció - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közsféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

Kulturális koncepció – a kulturális javak védelméről, és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény biztosítja a közművelődés intézmény és tevékenységrendszerének védelmét, lehetőséget ad arra, hogy civil szerveződések is feladatot vállaljanak a közművelődésben, szabályozza a közművelődés finanszírozási rendszerét. Településünkön évente felülvizsgálatra kerül a képviselő-testület által támogatott és kiemelt rendezvények listája, mely nyitott lista, nélkülöz mindenfajta diszkriminációt. A támogatott rendezvények mellett a helyi civil szerveződések támogatásának is nagy hagyománya van.

Vállalkozásfejlesztési koncepció - A vállalkozók infrastrukturális környezetének fejlesztése, ill. az önkormányzat részéről ennek támogatása nem csak a vállalkozások előnyben részesítését jelenti. A termelő-, a kereskedelmi-, valamint a szolgáltató-egységek gyarapítása szélesíti, színesíti, és ezáltal javítja a településen élők ellátását, komfortérzetét, de jótékonyan hat a települési környezet javulására és az idegenforgalomra is.

Sportfejlesztési koncepció - A testnevelés és a sport az önkormányzat által közszolgáltatásként működtetett humánszolgáltatási rendszerrésze, annak a

többi alrendszerrel (oktatás, közművelődés stb.) egyenrangú eleme. Az Önkormányzat a sport fejlesztésének és támogatásának hatékonysága és koordinációja érdekében figyelembe veszi az oktatás, az egészségügy, a szociális, a községfejlesztési, környezetvédelmi, a közművelődési és más szabadidős ágazatok fejlesztési terveit és elősegíti a sport meghatározó szerepének kibontakozását a településen.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A házi segítségnyújtást feladatellátási megállapodás keretében a Monori Gondozási Központ látja el, a családsegítés is feladatellátás keretében valósul meg

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az önkormányzat feladatellátása révén számos adatot dolgoz fel, és azokból több szerv felé statisztikákat is készít. Azonban vannak olyan területek – mélyszegénységben élők száma, az emberek vagyoni helyzete, eladósodott családok száma, foglalkoztatottsági mutatók, a település egészségügyi helyzete - amelyekről az önkormányzat, illetve intézményei sem vezetnek adatokat. Fontos tehát a helyi adatgyűjtés, hogy megfelelő pontosságú képet kapjunk a település valós helyzetéről. A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR) adatbázisából nyertük.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Korábbi évek felmérései szerint hazánkban 1,2 millió felett van a szegény emberek száma. Míg korábban az öregkori szegénység volt a jellemzőbb, napjainkban a gyermekeké vált azzá. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Egyre többen tartoznak a mélyszegények közé is. Ők azok, akik folyamatosan csúsznak lefelé a lejtőn, s nincs számukra visszaút. A szegénységnek nincs mindenki számára elfogadott, örökérvényű definíciója.

Általában azokat a területi egységeket tekintjük mélyszegénység által sújtott településeknek, településrészeknek, ahol „a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.”

forrás: TÁMOP – pályázati kiírás

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

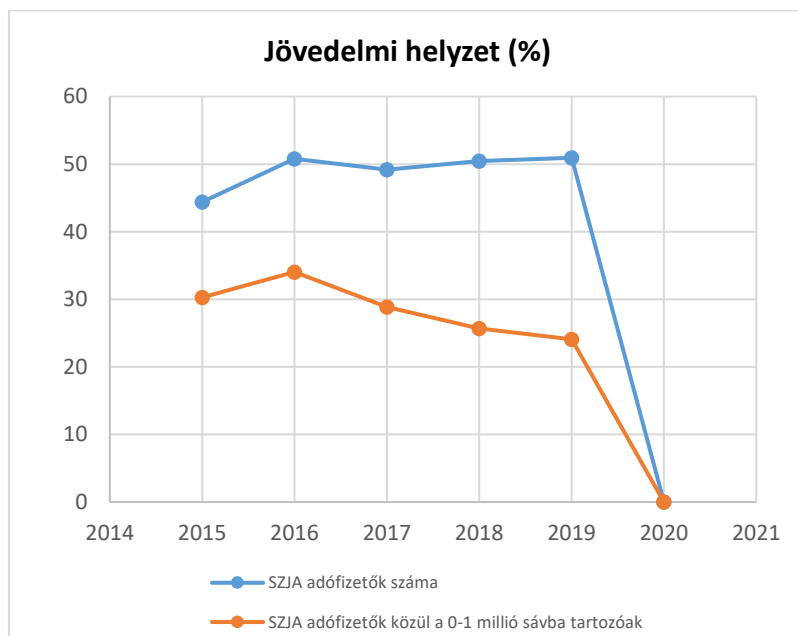
Településünkön a 2023-as adatok szerint 3234 fő él. A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén illetve háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésünkre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségek figyelembe vételével készítünk elemzéseket. A lakosság jövedelmi viszonyairól nincs megfelelő adatunk. Településünkön számos család foglalkozik mezőgazdasággal. Elmondható, hogy a megfelelő termés elérése sem garancia az

egyenesen arányos megfelelő jövedelemre, mert a mezőgazdasági termények kifizetése is többször hónapokat (rosszabb esetben éveket) is késhet.

A munkanélküliség településünkön csökken, általánosságban elmondható, hogy a településen és annak 35-40 km-es körzetében mindenfajta iskolázottsággal rendelkező képes munkát találni 1-3 hónapon belül.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	44,41	30,27
2016	50,77	34,04
2017	49,17	28,86
2018	50,46	25,71
2019	50,94	24,06
2020	53,19	22,71

Forrás: TelR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftl.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző

korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

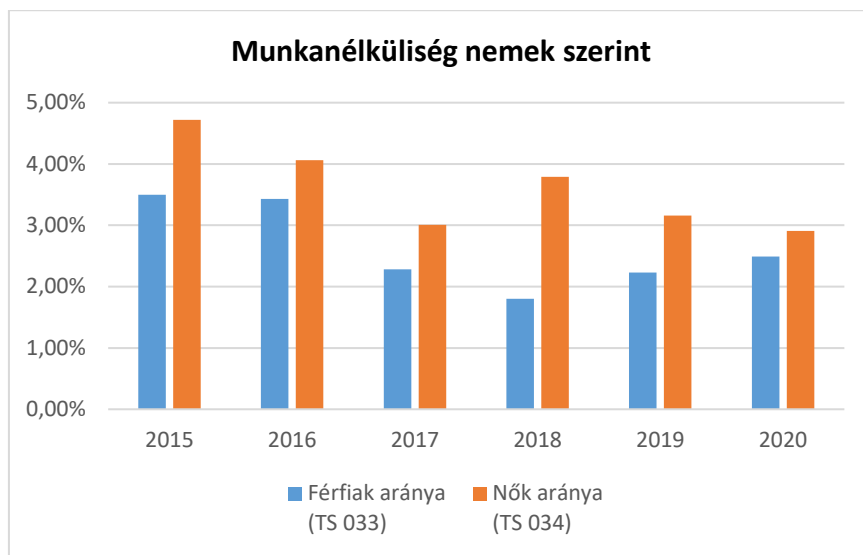
a, foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

A 2009-ben tetőző gazdasági válság olyan társadalmi és gazdasági különbségeket idézett elő, aminek következtében munkaerő-piaci helyzetben is óriási változás következett be, és egyre több családnál súlyos megélhetési zavarhoz vezetett. Az ezt megelőző időszakban nem az volt a jellemző, hogy valakinek ne legyen munkahelye, és hogy ne tudja biztosítani családja megélhetését. Ekkor azonban több családnál előfordult az is, hogy mindkét szülő munkanélkülivé vált, és csak a gyermekek után járó családi ellátásokból éltek. Ennek az állapotnak az egyik következménye lett a mélyszegénység kialakulása. Természetesen a munkaerő-piaci kínálat sem segítette a kialakult állapotot, hiszen egyre több ember veszítette el a munkáját, a pályakezdők a gyakorlat hiánya miatt nagyon nehezen találtak munkát. Míg korábban szinte csak az általános iskolát végzett aktív korúak kerültek bele az ellátórendszerbe, ez 2015-ben már kiterjedt a magasabb végzettséggel rendelkezőkre is.

A TEIR és a Nemzeti Munkaügyi Hivatal adataiból kimutatható, hogy Gombán a munkanélküliség mértéke 2018 évhez képest csökken, illetve azt követő években stagnál. A korcsoportos bontás alapján elmondható, hogy mind a pályakezdők, mind a nyugalmazás előtt álló álláskereső többsége nem volt képes elhelyezkedni a piaci szegmensben.

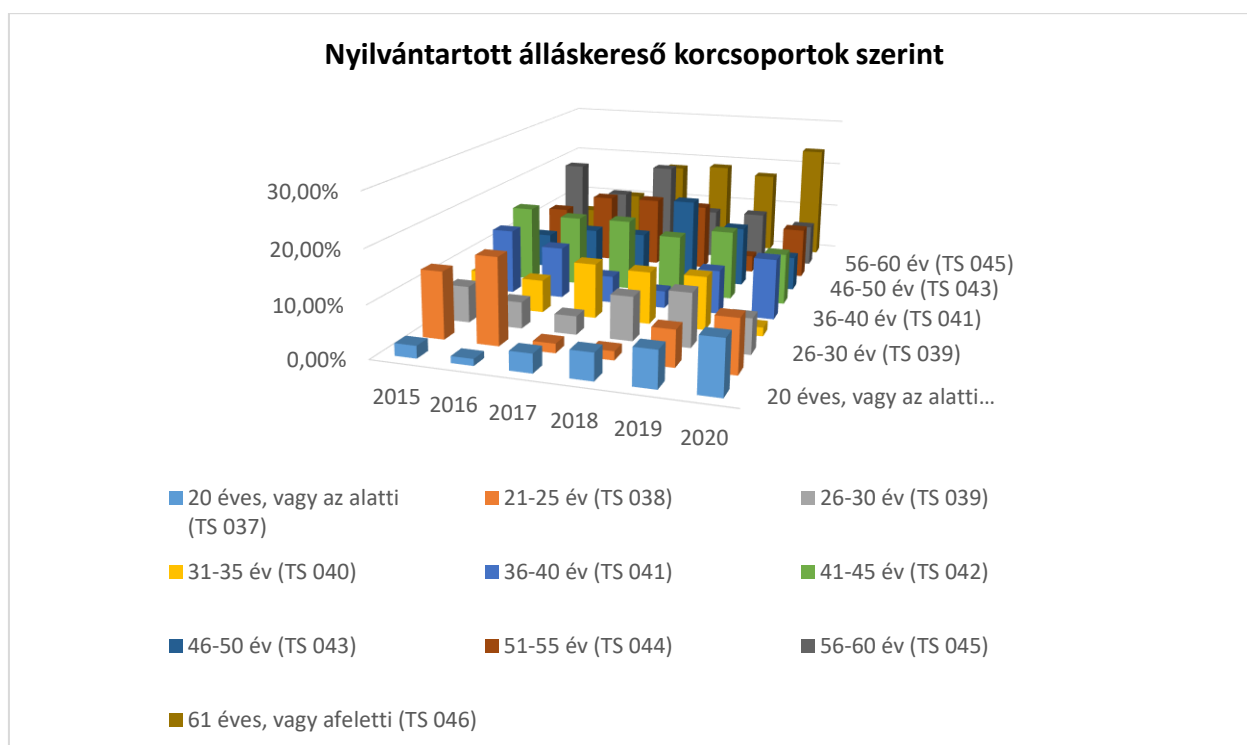
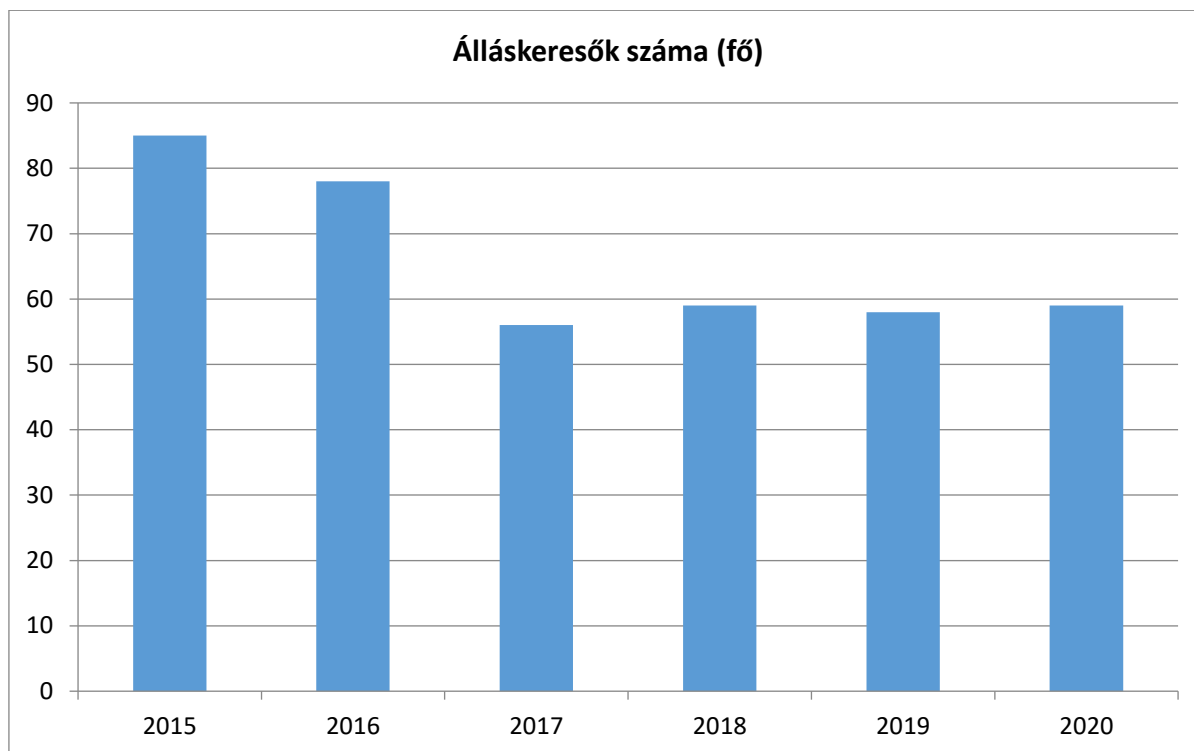
3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2015	3,50%	4,72%	4,11%
2016	3,43%	4,06%	3,75%
2017	2,28%	3,01%	2,65%
2018	1,80%	3,79%	2,80%
2019	2,23%	3,16%	2,70%
2020	2,49%	2,91%	2,70%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	85	78	56	59	58	59
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	2,00	1,00	2,00	3,00	4,00	6,00
	%	2,35%	1,28%	3,57%	5,08%	6,90%	10,17%
21-25 év (TS 038)	Fő	11,00	13,00	1,00	1,00	4,00	6,00
	%	12,94%	16,67%	1,79%	1,69%	6,90%	10,17%
26-30 év (TS 039)	Fő	6,00	4,00	2,00	5,00	6,00	4,00
	%	7,06%	5,13%	3,57%	8,47%	10,34%	6,78%
31-35 év (TS 040)	Fő	6,00	5,00	6,00	6,00	6,00	1,00
	%	7,06%	6,41%	10,71%	10,17%	10,34%	1,69%
36-40 év (TS 041)	Fő	11,00	8,00	3,00	2,00	5,00	7,00
	%	12,94%	10,26%	5,36%	3,39%	8,62%	11,86%
41-45 év (TS 042)	Fő	13,00	11,00	8,00	7,00	8,00	6,00
	%	15,29%	14,10%	14,29%	11,86%	13,79%	10,17%
46-50 év (TS 043)	Fő	6,00	7,00	5,00	10,00	7,00	4,00
	%	7,06%	8,97%	8,93%	16,95%	12,07%	6,78%
51-55 év (TS 044)	Fő	9,00	11,00	8,00	8,00	2,00	6,00
	%	10,59%	14,10%	14,29%	13,56%	3,45%	10,17%
56-60 év (TS 045)	Fő	16,00	10,00	11,00	6,00	6,00	5,00
	%	18,82%	12,82%	19,64%	10,17%	10,34%	8,47%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	5,00	8,00	10,00	11,00	10,00	14,00
	%	5,88%	10,26%	17,86%	18,64%	17,24%	23,73%

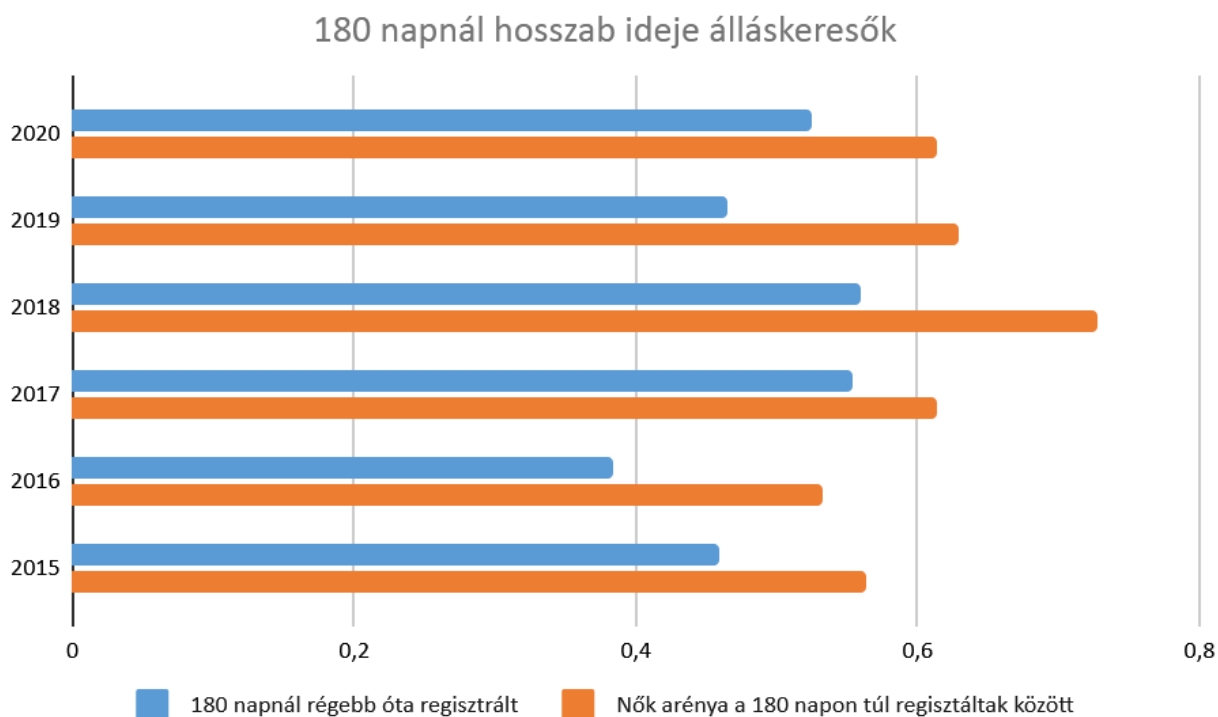
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az alábbi táblázat alapján elmondható, hogy a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők esetében a nők aránya jelentősen magasabb, mint a férfiaké, melynek oka lehet a gyermekek betegsége miatti kiesés a munkából.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	45,88%	56,41%
2016	38,46%	53,33%
2017	55,36%	61,29%
2018	55,93%	72,73%
2019	46,55%	62,96%
2020	52,54%	61,29%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

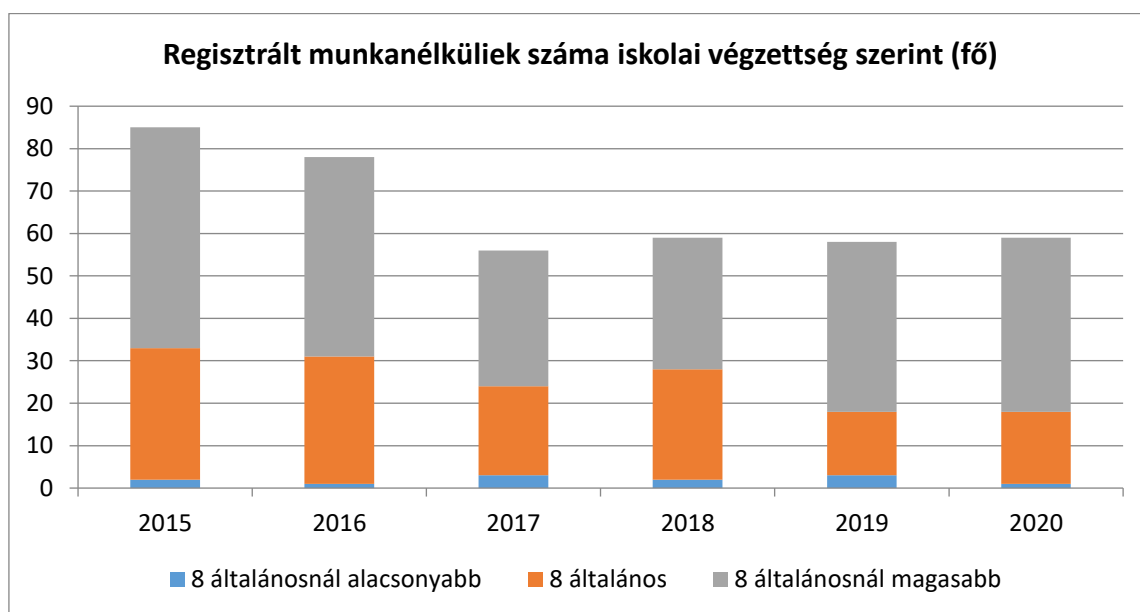
Az iskolai végzettségeket tekintve megállapítható, hogy a magasabb iskolai végzettségűek nagyobb számmal vannak jelen az álláskereső nyilvántartásában, mint az alacsonyabb iskolai végzettségűek.

Gomba lakosságának aktív álláskeresői helyben nem, vagy csak alig találnak munkát. A munkát vállaló lakosság kénytelen ingázni, jellemzően Gomba – Monor - Budapest között. A főváros a

munkanélküliek jelentős részét képes foglalkoztatni, illetve a környező kisvárosok vagy csak ideiglenesen, vagy esetenként tartósabban. A legtöbb munkavállalási lehetőséget természetesen Budapest kínálja, de a távolság miatt nem jelent folyamatos, reális megoldást az alacsony iskolai végzettségű lakosság számára, mivel ők csak nagyon nehezen hajlandóak felvállalni az ingázást, és a távolság miatt gyakran munkahelyet változtatnak.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	85	2	2,35%	31	36,47%	52	61,18%
2016	78	1	1,28%	30	38,46%	47	60,26%
2017	56	3	5,36%	21	37,50%	32	57,14%
2018	59	2	3,39%	26	44,07%	31	52,54%
2019	58	3	5,17%	15	25,86%	40	68,97%
2020	59	1	1,69%	17	28,81%	41	69,49%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

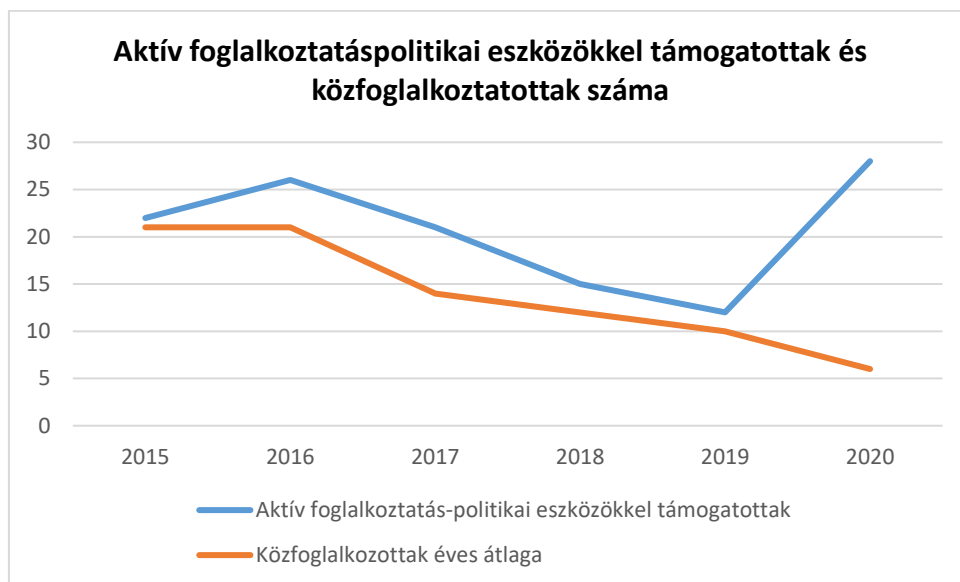
A korábbi évekhez képest a közfoglalkoztatottak száma a 21 főről 3 főre csökkent. Ennek oka egyrészt a jogszabályi környezet megváltozása, másrészt, hogy a korábban közfoglalkoztatásban dolgozó munkavállalók többségének sikerült elhelyezkednie.

Önkormányzatunk folyamatosan tervezi, szervezi és valósítja meg a hosszabb idejű közfoglalkoztatási programot. Az elmúlt években a közfoglalkoztatási programok során történt karbantartások, felújítások a település fejlődéséhez is hozzájárultak.

A település mindig próbálja a kérelemben leadott munka és ütemtervet megvalósítani. Az elkövetkezendő években Gomba Község Önkormányzata továbbra is folytatni kívánja a közfoglalkoztatási programot.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	22	21
2016	26	21
2017	21	14
2018	15	12
2019	12	10
2020	28	6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A településen a legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat. A helyi munkáltatók az önkormányzaton kívül a kisvállalkozások körébe tartoznak, tevékenységüket jobbra a kereskedelem területén / élelmiszerbolt, vendéglátóipari egység / fejtik ki. Viszonylag alacsony munkavállalói létszámmal – néhány fő alkalmazott – működnek, munkaerő igény tekintetében pedig a szakképzett munkavállalókat alkalmazzák.

A munkavállalók nagyobb hányada azonban ingázik. Budapest jelent potenciális munkavállalási lehetőséget az itt élők számára, ugyanakkor problémát jelent a tömegközlekedés, mely sok esetben a vonatok késésével történő megnövekedett utazási időt jelenti, ugyanakkor a téli időszakban a felsővezetékek rongálódása miatti pályazárak nehezítik a munkába-, illetve munkából haza jutást.

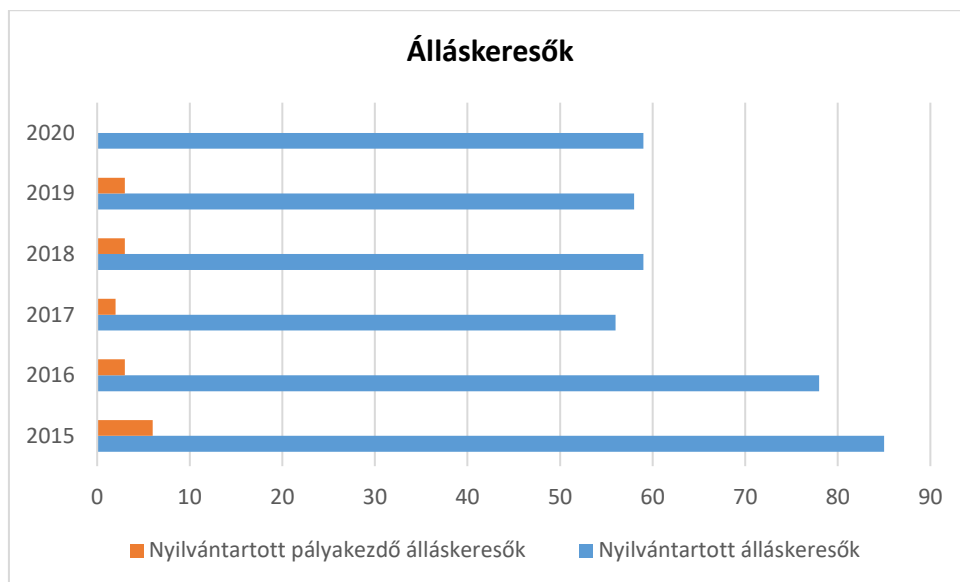
e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Gomba község Önkormányzata igyekszik lehetőséget biztosítani a középiskolás fiatalok számára az érettségi megszerzéséhez kötelezően elvégzendő közösségi munkavégzésre.

A főváros viszonylagos közelségének köszönhetően a fiatalok számára könnyen elérhetők a különböző képzések, továbbképzések. Monoron lehetőség van tanfolyami keretek közt nyelvet tanulni.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	85	6
2016	78	3
2017	56	2
2018	59	3
2019	58	3
2020	59	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A foglalkoztatottak nemzeti, etnikai hovatartozását az önkormányzat nem tartja nyilván, de önkormányzati intézményben – hacsak közfoglalkoztatási formában is – mélyszegénységben élő munkavállalót is találunk.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Önkormányzatunk elve az egyenlő bánásmód, a hátrányos megkülönböztetésről tudomásunk nincsen.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A 21. századot leginkább az különbözteti meg az előző korszakoktól, hogy iszonyúan felgyorsult a körülöttünk lévő világ. Ezért az oktatás egyik kiemelt feladata az, hogy a gyerekeket felkészítse erre a gyorsan változó környezetre. Az iskolás korosztályt érinti leginkább ez a változás, ugyanis digitális eszközök hiányában nem – különösen igaz volt ez a pandémia alatt-, vagy csak korlátozottan tudtak részt venni az oktatásban. Nagy problémát jelent az eszközök és az infrastruktúra hiánya az elmaradottabb térségekben, az egyébként is mélyszegénységben élő családok gyermekeinél. A technikai feltételek mellett fontos, hogy a mélyszegénységben élő iskolások, középiskolások csak az iskolában jutnak a világháléhoz, mivel ezen családok nagyrészt nem rendelkeznek otthoni internet előfizetéssel.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A közigazgatási hatáskörben történt változások óta az aktív korúak ellátásának többsége kikerült az önkormányzat feladatai közül, ezért az ilyen típusú ellátásokról és juttatásokról kevés az információ.

Gomba Község Önkormányzata eseti jelleggel, rendkívüli helyzet esetén képes anyagi segítséget is nyújtani a rászorulóknak.

Gomba Község Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális igazgatás helyi szabályairól, valamint a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 7/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelete rendelkezik, mely alapján az önkormányzat az arra jogosultak részére az alábbi települési támogatásokat és szociális ellátásokat nyújtja:

- rendkívüli települési támogatás;
- gyógyszerkiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás;
- temetési támogatás;
- újszülött gyermek születésével kapcsolatos támogatás;
- köztemetés;
- beiskolázási támogatás;
- tüzelőanyag támogatás;

A Pest Vármegyei Kormányhivatal Monori Járási Hivatala a Szt.-ben meghatározott feltételek szerint nyújt támogatásokat a kérelmezők részére, melyek az alábbiak lehetnek:

- foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT);
- egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (EGYT);
- ápolási díj (alapösszegű, kiemelt, vagy emelt összegű);
- időskorúak járadéka;
- gyermekek otthongondozási díja;
- alanyi vagy normatív jogcímen megállapított közgyógyellátás;
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

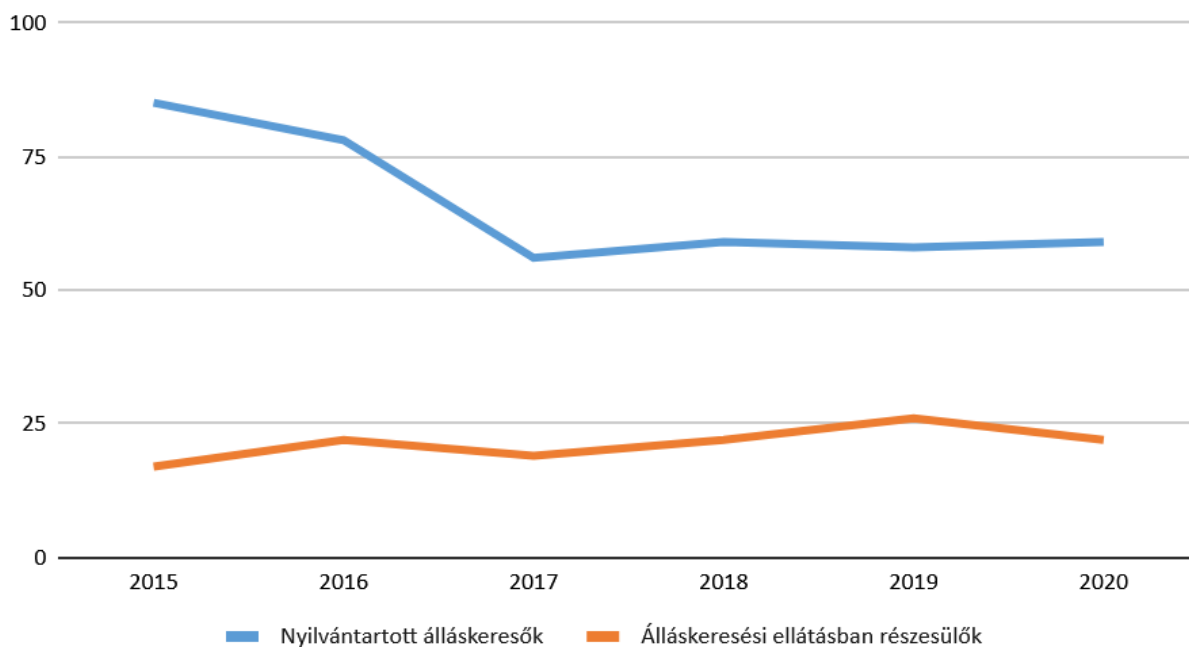
A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségügyi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás, mely megállapítható alanyi jogon bentlakásos gyermekvédelmi intézményben lakó, átmeneti gondozott, nevelésbe vett kiskorú személyre tekintettel, egészségkárosodásra tekintettel nyújtott aktív korúak ellátása jogcímen, rokkantsági járadékban, illetve rokkantsági ellátásban részesülőknél, hadigondozottaknak, nemzeti gondozottaknak, öregségi nyugellátásban részesülőknél (amennyiben a nyugdíj megállapítását megelőzően rokkantsági ellátásban részesült), vagy magasabb összegű családi pótlékra való tekintettel (akkor is, ha abban nem a kérelmező részesül, de azt a kérelmezőre tekintettel folyósítják), valamint normatív és méltányossági alapon a jövedelem függvényében a magas gyógyszerköltségre tekintettel. Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

A 3.3.1. számú táblázat adatai szerint a nyilvántartott álláskeresők száma a 2015-2020 közötti időszakban csökkenő mértékben van jelen a 15-64 év közötti lakosság körében. Az érintetteknek ugyanakkor kis százaléka részesül álláskeresői ellátásban, bár az ellátottak aránya ezen belül növekedett 2015-2020 között.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	85	4,18%	17	20,00%
2016	78	3,76%	22	28,21%
2017	56	2,63%	19	33,93%
2018	59	2,76%	22	37,29%
2019	58	2,68%	26	44,83%
2020	59	1,85%	22	37,29%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal				

Passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök

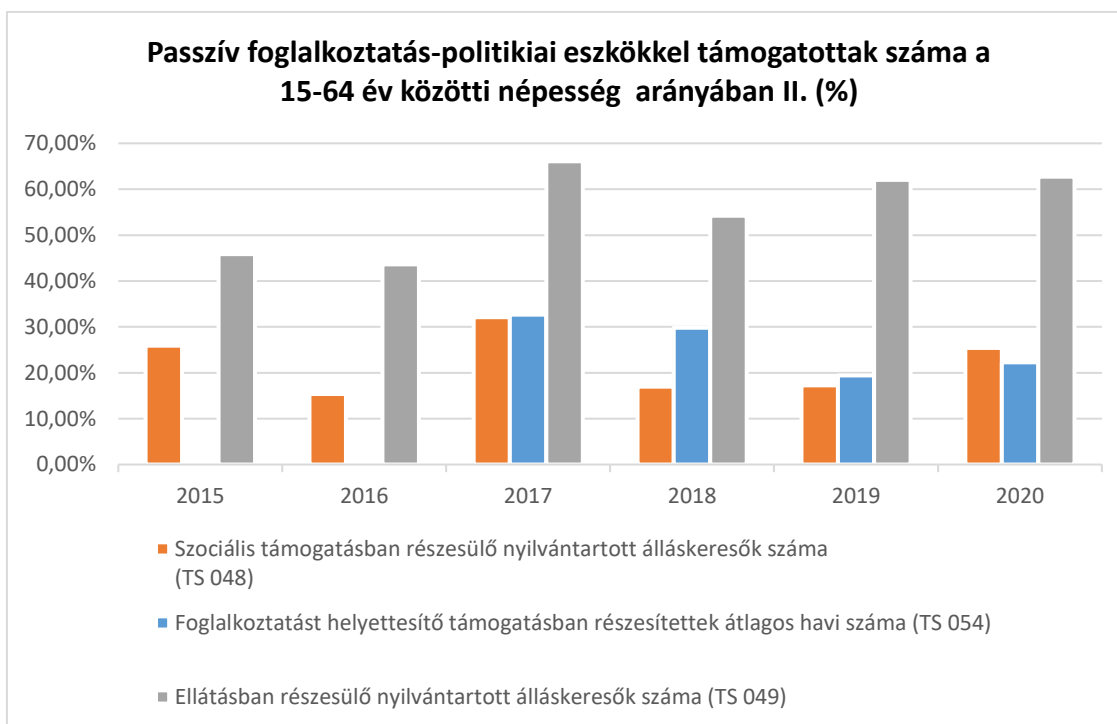

A szociális támogatásban részesülő álláskeresők, valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma 2017-ről 2019-re jelentősen csökkent, míg az ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma 2018-hoz képest növekedést jelez.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	22	25,88%	n.a.	-	39	45,88%
2016	12	15,38%	n.a.	-	34	43,59%
2017	18	32,14%	18	32,66%	37	66,07%
2018	10	16,95%	18	29,83%	32	54,24%
2019	10	17,24%	11	19,45%	36	62,07%
2020	15	25,42%	13	22,29%	37	62,71%

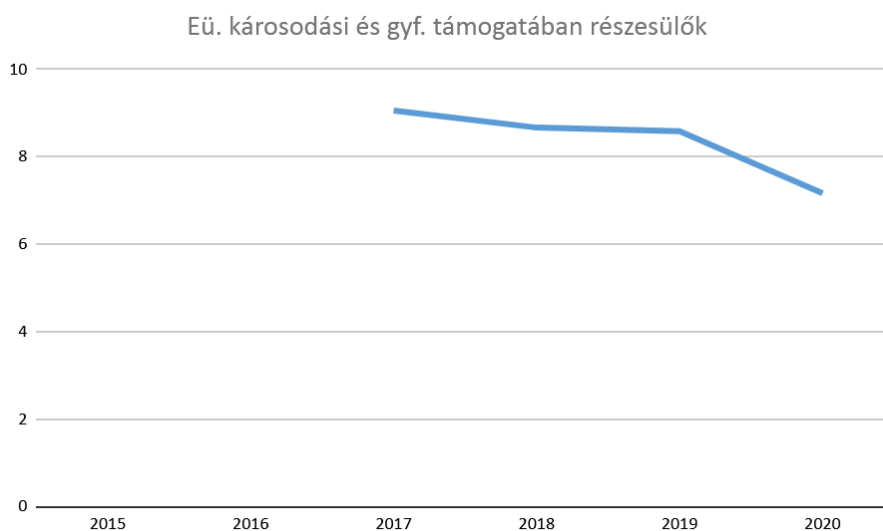
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma nem mutatott változást 2017 és 2019 közötti időszakban, 2020-ra viszont ez a szám csökkent.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	9
2018	9
2019	9
2020	7

Forrás: TeIR, KSH

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt az elmúlt években is többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület a 7/2015. (II.27.) szociális igazgatás helyi szabályairól, valamint a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló önkormányzati rendeletébe épített be.

A pénzbeli és a természetben nyújtott támogatások tekintetében Gomba község Önkormányzata a mélyszegénységben élők számára az alábbi ellátási formákat biztosítja:

- ✓ települési támogatás
- ✓ gyógyszerkiadások viseléséhez való hozzájárulás
- ✓ rendkívüli települési támogatás
- ✓ tűzifa támogatás
- ✓ személyes gondoskodást nyújtó alapellátások (étkeztetés, családsegítés, tanyagondnoki szolgáltatás)
- ✓ egyéb támogatások karácsonyi ajándécsomag

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakásállományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. Emellett részletezzük alakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Településünkön a falusias településszerkezetből adódóan ritka a lakás/házbérlet. A településen élők többsége saját tulajdonú ingatlannal rendelkezik, mely házak kora és technikai felszereltsége, modernsége meglehetősen differenciált. Az országosan működő otthonderemtő programok mellett Gomba Község Önkormányzata rendelkezik építési telkekkel, melyeket némileg a piaci ár alatt kínál eladásra. Kiemelendő, hogy az utóbbi évben az említett építési telkek iránti igény jelentősen növekedett. A települést is érintő országos beruházások nyomán az önkormányzat újabb lakóövezetek fogadására alkalmas területeket nyitott, a jelenlegi beruházások, bővítések a következő évek igényeinek figyelembevételével zajlanak.

A településen lévő lakások javarésze összkomfortos, az alacsonyabb komfortfokozatúak esetében általánosságban elmondható, hogy az ezekben lakók között magasabb arányban jelennek meg a hátrányos helyzetű családok. A falu utcái és házai rendezettek, utóbbiak lakóik jövedelmi helyzetétől, tulajdonosaik igényétől és igényességétől függően karbantartottak. A családok némi kivétellel saját tulajdonú ingatlanban élnek. A településen hajléktalanság nincs. Gomba településen az utóbbi időben jelentős mértékben megnőtt az érdeklődés eladó családi házak és belterületi építési telkek iránt, mely a település infrastrukturálisan kedvező helyzetének és a falu szépségének és jó elhelyezkedésének vonzerejéből adódik.

A következő táblázatokban a lakásállomány és a lakhatást segítő támogatásban részesülők száma kerül kiemelésre. Elmondható, hogy az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások számáról nincs adat. Ennek felkutatására további intézkedések szükségesek.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2015	1069	3	3	38,73%	79,89%	94,20%
2016	1074	5	5	38,73%	79,52%	94,51%
2017	1075	2	2	38,70%	79,44%	94,79%
2018	1077	2	2	38,63%	87,37%	99,44%
2019	1082	6	6	38,45%	88,35%	100,00%
2020	1095	14	13	37,90%	88,95%	100,00%
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok						

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat tulajdonában jelenleg 2 db bérlakás található, melyek közül 1 db a Bényei úton, 1 db pedig a József Attila úton helyezkedik el. Lakói egyrészt a településen köztisztviselői jogviszonyt betöltő személyek és családjaik, valamint olyan család, akik esetében nem megoldott az önálló lakhatás.

b) szociális lakhatás

Nem releváns.

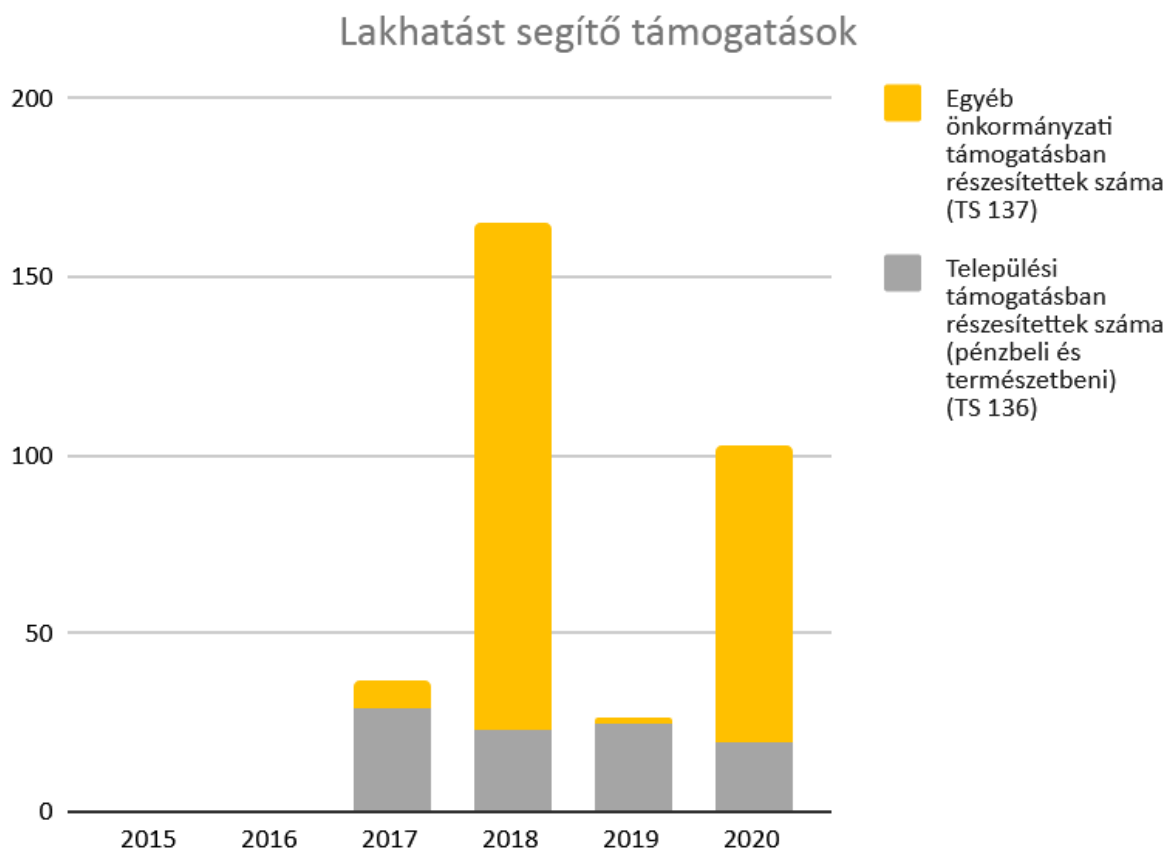
c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nem releváns.

e) lakhatást segítő támogatások

A hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak, az ilyen helyzetbe jutók számáról nem rendelkezünk adatokkal, de mivel ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat, így felmérésük rendkívül fontos feladat.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	29	8
2018	23	142
2019	25	1
2020	19	84
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

f) eladósodottság

A gombai lakosság eladósodottságának mértékéről nem állnak rendelkezésre hivatalos adatok, mivel azonban a települési támogatásban részesítettek száma változó mértékű, az egyéb önkormányzati támogatásban részesülők száma pedig jelentősen nőtt az utóbbi évben, a családok egyre rosszabb anyagi helyzete valószínűsíthető.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Gomba jelentős külterülettel rendelkezik, Felsőfarkasd és Tetepuszta több kilométeres távolságra helyezkedik el Gombától, ezért az önkormányzat jelentős erőforrásokat különített el a tanyagondnoki szolgálat működtetésére, valamint folyamatos az egyeztetés a Volánbusz képviselőivel, a közösségi közlekedés fejlesztése céljából. Sajnálatosan az említett településrészekben a lakásállomány minősége folyamatosan romlik és a közbiztonsági helyzet sem megnyugtató, melynek rendezésére szintén folyamatosak az önkormányzati törekvések.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókönyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Településünkön szegregációnak nincs nyoma. Kialakulóban van az un. **Papárcái településrész**, melynek rehabilitációjára külön tervet fogadott el a képviselő-testület, és az érintett ingatlanokra – a Szabályozási tervnek megfelelően – építési tilalmat, illetve elővásárlási jogot jegyeztetett be.

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Nem releváns.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

A községben általában Budapestről kitelepülő szegényebb réteg vásárolja meg a külterületen, zártkerti részen üdülőnek, gazdasági épületnek épült, faházból készült ingatlanokat. A külterületi részek a világitáson kívül egyéb közművel nem rendelkeznek. Az út földút, vezetékes ivóvíz nincs.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	1	0	0	1	64	n.a.
2016	1	0	0	1	64	n.a.
2017	1	0	0	1	59	16
2018	1	0	0	1	49	16
2019	1	0	0	1	45	11
2020	1	0	0	1	53	8
Forrás: TelR, KSH Tstar						

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény, előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik:

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
 - b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
 - c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
 - d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.
- A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

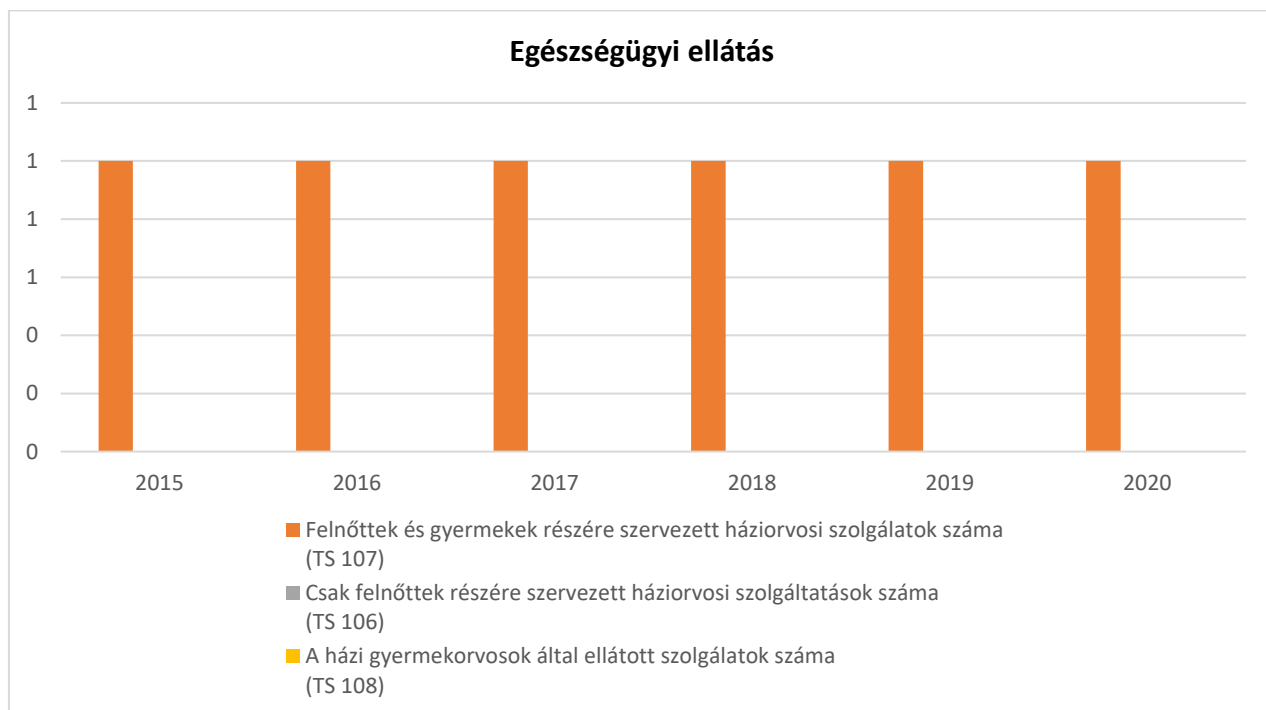
Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

A fenti jogszabályok mentén és a mellékletben található adattáblák kitöltésével szükséges az alábbi pontok szerint e fejezet szöveges kifejtése.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	1	0	0	1	64	n.a.
2016	1	0	0	1	64	n.a.
2017	1	0	0	1	59	16
2018	1	0	0	1	49	16
2019	1	0	0	1	45	11
2020	1	0	0	1	53	8

Forrás: TelIR, KSH Tstar

A fenti jogszabály előírásaiban meghatározott egészségügyi alapellátás a településen helyben teljeskörűen megoldott. Gomba Község közigazgatási területe egy orvosi körzetnek minősül, gyermekorvosi ellátás jelenleg a háziorvosi ellátás keretein belül valósul meg. Amennyiben kifejezett gyermekorvosi ellátást kíván a lakó igénybe venni, úgy a 9 km távolságra lévő Monorra kell utaznia az igénybevételhez. A település területén belül fogorvosi ellátás üzemel, az ügyeleti ellátás megszervezése a kistérség keretein belül valósul meg. A rendelők orvosi eszközökkel jól felszereltek, az önkormányzat ugyanis 2020-ban pályázatot nyert a Magyar Falu Program keretében meghirdetett orvosi eszközbeszerzést célzó pályázaton, továbbá 2022-ben szintén nyertes pályázatot tudhat magáénak.

A községben egy gyógyszertár működik, melynek nyitvatartása igazodik a háziorvos rendelési idejéhez.

A 3.6.1. számú táblázat járási hivatal által rendelkezésre bocsátott adataiból kitűnik, hogy a 2015-2019 közötti időszakban folyamatosan csökkent az ápolási díjban részesülők száma. A közgyógyellátásban részesülők száma ugyancsak 2015-2019 közötti időszakban folyamatosan csökkent, majd 2020-tól kezdve ismét növekedésnek indult ez a számadat.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Az egészségügyi szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, az egészségügyi ellátórendszeren keresztül mindenki igénybe veheti.

Az óvodában és iskolában is fogászati szűrés történik, melyeken minden gyerek szűrését elvégzik. A gyermekorvos a korosztályi sajátosságokhoz alkalmazkodva rendszeresen végez az életkorhoz kötött szűrővizsgálatokat. A védőnő aktívan részt vesz az óvodai, iskolai egészségügyi feladatok ellátásában. A védőnő előkészíti a szűrővizsgálatokat, az iskoláskorúaknál az érzékszervi méréseket végzi, az oktatási intézményekben az egészségügyi ismeretterjesztés szinte teljesen az ő feladata. A településen minden év őszén, három napra, kitelepül tüdőszűrő géppel a Törökbálinti Tüdőgyógyintézet, így elérhető helyben a tüdőszűrés. A 40 éven felüli személyeket térítésmentesen, míg a 40 év alatti lakosokat térítési díj megfizetése után szűrik meg.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az óvodába és iskolába járó sajátos nevelési igényű (SNI-s) gyermekek számára logopédiai, fejlesztő- és gyógypedagógiai ellátás igénybevétele Monoron érhető el.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat által biztosított közétkeztetés, amely gyakran a helyi szegény családból származó gyermekek táplálkozásának elsődleges forrása. Fontos, hogy megfeleljen az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. Önkormányzatunk nagy figyelmet fordít a megfelelő nyersanyagok kiválasztására, és a házas ízek megteremtésére az iskolákban és óvodákban. Az önkormányzat főzőkonyháján minden korosztály (szociális étkezők, iskolás, óvodás és bölcsődés gyermekek) számára egyfajta menü készül, ugyanakkor az étrend összeállítása minden esetben az egészséges táplálkozás kritériumainak alapulvételével történik.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Gomba településen füves sportpálya, aszfaltos kosárlabda pálya, valamint kondipark áll a sportolni vágyó lakosok rendelkezésére, valamint az önkormányzat gombaiak részére térítésmentesen biztosítja heti egy alkalommal a Civilházban megtartott csoportos jóga órát is. Lehetőség van a faluban heti egy alkalommal zumba órán is részt venni szakképzett edző vezetésével, heti rendszerességgel egy órában ugyancsak a Civilházban.

Az óvodában felújított tornaszoba, az iskolában pedig tornaterem, illetve a Kenyeres Kert biztosítja a gyermekek számára a mindennapos mozgás lehetőségét.

Csukás Testkultúra Tömegsport Egyesület néven a település saját sportegyesülettel is rendelkezik, ugyanakkor az ennek keretében folyó sporttevékenység fellendülőben van.

Az önkormányzat szélesíteni szeretné a mindenki által hozzáférhető sportolási lehetőségek körét a településen, melynek érdekében pályázati forrásból megfelelő infrastruktúrával (mosdó, pihenő, öltöző, ivókút) szeretné ellátni a már meglévő sportpályákat a Kenyeres Kertben, illetve a játszótér melletti területen, ezáltal a különböző generációk összekapcsolását és hasznos közös időtöltését is elősegítve.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodás magába foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat. A szociális alapszolgáltatások körébe tartozik a házi segítségnyújtás, a szociális étkeztetés az önkormányzati főzőkonyha keretei között valósítja meg. A családsegítést és a gyermekjóléti feladatokat a Monori Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat látja el. A családsegítő rendszeresen látogatja a rászorult családokat és segít az ügyeik intézésében.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

Nincs adat.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Gomba esetében általánosan elmondható, hogy az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára elérhető, tehát e tekintetben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelmények megsértése senkivel szemben nem állhat fenn.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Nincs ilyen szolgáltatás.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2015	0
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
Forrás: Önkormányzati adat	

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A település kulturális tevékenysége egyedi és sajátos. A számos civil szervezet mind azt bizonyítja, hogy a településen sokan vannak azok, akik lokálpatrióták és akik erős közösségi érzésük alapján fenntartják, ápolják a település kulturális értékeit.

Gomba Község Önkormányzatának Kulturális koncepciója alapján Gomba minden polgárának és közösségének joga, hogy igénybe vegye az önkormányzati fenntartású közösség szintén szolgáltatásait, valamint a közművelődési megállapodásban szereplő ellátásokat, valamint műveltségét, készségeit gyarapítsa, közösségi művelődési jogait érvényesítse. Az önkormányzat közművelődési feladatainak ellátása során együttműködik a községben lévő civil szervezetekkel, történelmi egyházakkal, és országos társadalmi szervezetekkel.

Gomba Község közigazgatási területén működő társadalmi szervezetek:

- Nebulókért Alapítvány – diák közélet felkarolása, támogatása
- Gombai Hétszínvirág Alapítvány – az óvodai élet színvonalasabbá tétele
- Hálászó Alapítvány – a helyi református gyülekezet hitéleti támogatása
- Csukás Testkultúra Tömegsport Egyesület – sport népszerűsítése
- Tápióvölgye Vadásztársaság
- Gombai Rozmaring Hagyományőrző Egyesület – népi hagyományok ápolása, népszerűsítése
- Gombai Dalárda Egyesület – a magyar dalkultúra ápolása, népszerűsítése
- Gombai Polgárőr Egyesület – a közrend, közbiztonság védelme

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, az oktatási, szociális intézmények, a templomok, a civil szervezetek, a sportegyesületek, az azonos érdekekre, érdeklődésre létrejött szerveződések és folytathatnánk a sort.

A közművelődési közfeladatok ellátása érdekében az önkormányzat közösségi színteret működtet. Gomba Község Önkormányzata a közművelődési feladatainak és egyéb szociális – társadalmi szerepvállalás keretében vállalt feladatainak megvalósítását a Civilház – Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér (Gomba, Kossuth tér 4/a.) útján, valamint a Rendezvényház (Gomba, Kossuth tér 21.), Tájház és a Kenyeres-kert útján biztosítja.

A gombai tájház 2018-ban nyílt meg, melyben régi falusi konyha, valamint ún. tisztaszoba került kialakításra, a helytörténeti rész pedig a település kialakulásától a rendszerváltásig mutatja be a község történelmét. A tájház küldetése: „Feladatának tekinti a gombai kultúra értékeinek párhuzamos bemutatását, megőrzését, a hagyományos paraszti élet berendezéseinek és használati tárgyainak, eszközeinek összegyűjtését.”

Az 1890-ben Rostás János által épített ház 2015-ben került az Önkormányzat birtokába.

A Tájházban, a két világháború közötti korszak gombai építési és berendezési szokásaira jellemző állapotot szeretnénk bemutatni az érdeklődőknek, mint például a „mászókéményt”, a beépített masinát valamint a kor használati tárgyait. A pitvar mennyezetén az eredeti festés látható. A nagyláda feletti keretben a ház első tapasztási rétege alatti, vélhetően eredeti falfestés néhány maradványa, színei tekinthetők meg. A tisztaszoba elrendezése a helyben szokásos jegyeket hordozza, különlegességei az uraság házából „megörökölt” berendezési tárgyak.

A Tájház elérhetősége:

Cím: 2217 Gomba, Bajcsy-Zsilinszky. u. 4.

Nyitva tartás: Szent György napjától Szent Mihály napjáig minden páros hét szerdai napján 14 órától 17:30 óráig.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2018)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	1	2094	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Általánosságban elmondható, hogy az emberek társadalmi együttélése azért lehetséges, mert nagy többségük alkalmazkodik az adott társadalomban elfogadott normákhoz, viselkedési szabályokhoz. Sokféle normarendszer él egymás mellett a társadalomban, így Gombán is. Vannak jogi normák, amelyeknek megtartásáról az állam végső esetben kényszerrel gondoskodik, illetve amelyeknek megszegését kényszereszközökkel torolja meg. Vannak erkölcsi, vallási szabályok, higiénias

normák, stb., amelyeknek megszegését a társadalom tagjai többé-kevésbé egyöntetű és erős rosszállással, megvetéssel büntetik. Vannak szokások, illemszabályok, divatszabályok, amelyeknek büntetése a társadalom többi tagjai részéről megnyilvánuló erősebb-enyhébb helytelenítés. Beszélhetünk egy-egy nemzeti kisebbség, vallási csoport, társadalmi réteg szubkultúrájáról. Ha a szubkultúrában szereplő viselkedési norma ellentétben áll a helyi társadalomban uralkodó, elfogadott normáktól, akkor az egyén dilemma előtt áll: mely normákat kövesse és melyektől térjen el, hogyan viselkedjen a számára elfogadhatatlan viselkedési normákat képviselőkkel szemben?

A devianciához – az adott társadalomban elfogadott normáktól eltérő viselkedésekhez - pl. a bűnöző, alkoholizáló, kábítószer-fogyasztó, lelki beteg, stb. polgártársainkhoz - történő viszonyulás komoly erőpróba a szűkebb és tágabb közösségek együttélésben.

Az utóbbi időben, a lakosság megváltozott anyagi helyzete, a bekövetkezett gazdasági válság, az elszegényedés hozzájárult a tulajdon elleni bűncselekmények terjedéséhez. Ezért szükséges a jogsértések visszaszorítása, hiszen a lakosság szubjektív biztonságérzetét ezek az apróbbnak tűnő, de mégis nagy számban előforduló cselekmények nagymértékben negatív irányba befolyásolják, emiatt szükséges az elkövetőkkel szembeni gyorsabb eljárás lefolytatása, gyorsabb szankcionálás, mely mind visszatartó erőként szolgálhat. A jogszabály szigorodása, a szabálysértési őrizet, az elzárás lehetősége eltérítheti az esetleges elkövetőt szándékától.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A Gyermekjóléti Szolgálat minden évben nagy szerepet vállal a segélyek és adományok elosztásában. A családgondozók, a védőnő, illetve a tanyagondnok tájékoztatása által információval rendelkezünk arról, hogy ki szenved hiányt pl. ruhaneműben, így a Szolgálat több alkalommal osztott ruhaadományt, bútorokat. Az adományokat általában a lakosság ajánlja fel.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Nem releváns.

e) helyi lakossági önszerveződések.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nemzetiségi önkormányzat nincs településünkön.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A mélyszegénységben élők számának pontos meghatározása, területi behatárolás	Az Integrált Településfejlesztési Stratégián belül a területek helyzetének felmérése, adatgyűjtés
Alacsony iskolai végzettségűek munkanélkülisége	A közfoglalkoztatás folytatása, a munkába való visszaintegrálás elősegítése

Mélyszegénységben élőkről nincs adat	Adatgyűjtés-feldolgozás
Jövedelmi helyzetről nincs adat (rendszeres jövedelem, eladósodás stb.)	Adatgyűjtés-feldolgozás
Végzettségre vonatkozó adatok hiányosak	Adatgyűjtés-feldolgozás
Egészségi állapotra vonatkozóan nincs adat	Adatgyűjtés-feldolgozás
Romák számáról, lakhatási körülményeiről nincs adat	Adatgyűjtés-feldolgozás

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Gomba Esélyegyenlőségi Programjának alapvető célja, hogy minden gyermek számára biztosítsa a településen a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célul tűzzük ki az esélyteremtést, támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a közösségben élő hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében:

- a beiratkozásnál, felvételinél,
- tanításban, ismeretközvetítésben,
- a gyerekek egyéni fejlesztésében,
- az értékelés gyakorlatában,
- tanulói előmenetelben,
- a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában,
- a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében,
- a továbbtanulásban, pályaaorientációban,
- a humán erőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében,
- a partnerség-építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.

Az ENSZ gyermekek jogairól szóló egyezményének figyelembe vételével biztosítjuk a fogyatékos gyermekeknek:

- az emberi méltóságát,
- a különleges gondozáshoz való jogát,
- személyisége lehető legteljesebb kibontakoztatását kulturális és szellemi területen egyaránt.

Célunk az, hogy falunkban érvényesüljön a:

- diszkriminációmentesség,
- szegregációmentesség,
- halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása,
- minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Településünk kiemelt figyelmet fordít a gyermekek védelmére és ellátására. Gomba Község Önkormányzata 2019 januárjától minibölcsödét üzemeltet, amelyben 7 gyermek nappali ellátását biztosította térítésmentesen illetve csökkentett térítési díj ellenében. További sikerként elkönyvelhető, hogy a 2021. évben benyújtott **pályázat** sikeres elbírálását követően a minibölcsőde egy csoportszobával bővítésre került, ezzel is további férőhelyeket biztosítva a gyermekek részére.

A bölcsődei ellátásban részesült gyermekek fejlődése eredményesebb szocializációt eredményez, emellett az anyák munkavállalását is megkönnyíti a szolgáltatás. Településünkön, ahogy a felnőttek esetében, úgy a gyermekeknél sincs szegregáció.

„A gyermekszem: a legfurcsább hatalom

Próbáld ki csak másokon vagy magadon,

Mert amikor a gyermekszem kérve kér,

Abban minden vágy és csoda belefér...”

(Szűcs Imre. A gyermekszem)

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%

Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 533	1 543	3076	49,84%	50,16%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			88	2,86%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	249	230	479	8,09%	7,48%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	64	53	117	2,08%	1,72%

Forrás: TelR, KSH Tstar

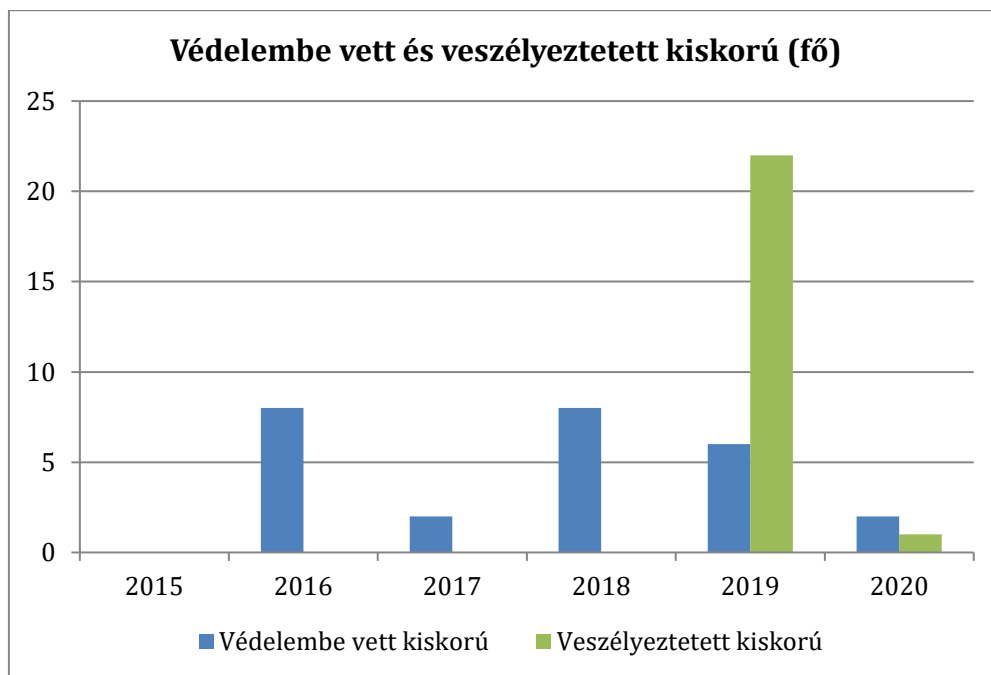
Gombán a gyermekek létszáma az évek során növekedésnek indult. A 0-2 évesek száma 88 fő, a 0-14 évesek száma 479 fő, míg a 15-17 éves korosztály 117 főt számlál.

Ahogy már fentebb is említésre került, az elmúlt években, évtizedekben a község lakóinak száma az idevándorlás következtében fokozatosan növekedett. Az öregedési index Gomba esetében nem az előregedő társadalom képét mutatja, lévén, hogy míg a 65 év feletti lakosok száma csökken, addig a 14 év alattiaké nő.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	8	n.a.
2017	2	n.a.
2018	8	n.a.
2019	6	22
2020	2	1

Forrás: TelR, KSH Tstar

.Amennyiben a kiskorú gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődése bármilyen ok folytán veszélybe kerül, a gyámhivatal védelembe veszi a gyermeket. A védelem a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, a veszélyeztetettség megelőzésére, illetve megszüntetésére szolgál. Községünkben gyermekjóléti szolgálat működik, melynek keretében a családsegítő rendszeres kapcsolatban áll a jegyzővel, a családokkal és a helyi oktatási intézményekkel.

Hátrányos helyzetű az a gyermek, akinek esetében az alábbi körülmények valamelyike fennáll:

- a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról –önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik;
- b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor aktív korúak ellátására jogosult, vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy;
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű az a gyermek:

- a) akinek esetében a fent meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg, kérelemre – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal megegyező időtartamra – állapítja meg a gyermek hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását. A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető.

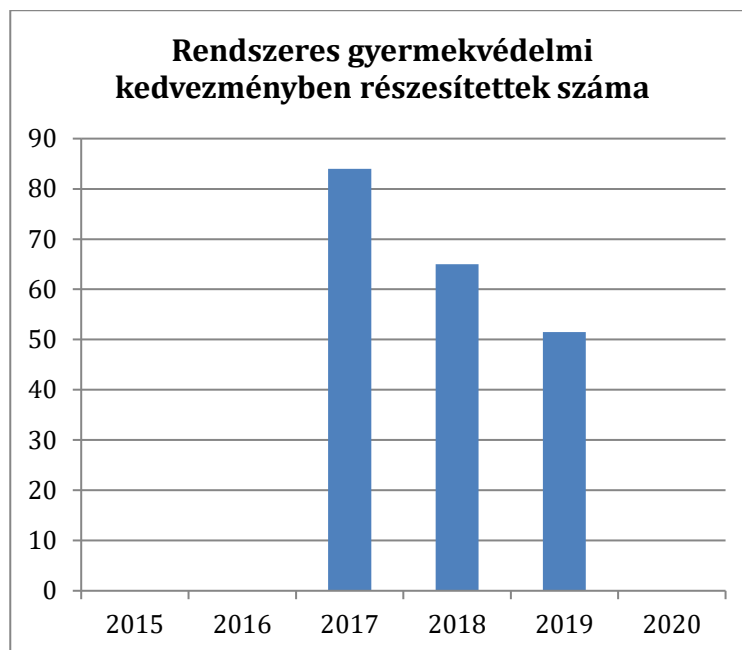
A 4.1.1. számú táblázat adataiból kitűnik a védelembe vett, illetve veszélyeztetett kiskorú gyermekek számának drasztikus csökkenése a 2015-2020 közötti időszakban Gomba településen (a veszélyeztetett kiskorúak száma magában foglalja a védelembe vett kiskorúak számát). 2020-ban 11 gyermek esetében áll fenn hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek pedig nincs a településen. A hátrányos helyzet a szülők alacsony iskolai végzettsége, illetve alacsony foglalkoztatottsága alapján került megállapításra, a halmozottan hátrányos helyzete kettő együttes fennállása, egy esetben kiegészülve az elégtelen lakáskörülményekkel (félkomfortos lakás), egy további esetben pedig a szülők alacsony iskolai végzettsége és az elégtelen lakáskörülmények (félkomfortos lakás) együttes fennállása miatt. Az óvodába és iskolába járó sajátos nevelési igényű (SNI-s) gyermekek részére logopédiai, fejlesztő- és gyógypedagógiai ellátást biztosítanak az intézmények Monoron.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők:

A jogosult gyermekek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	84
2018	65
2019	52
2020	59

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

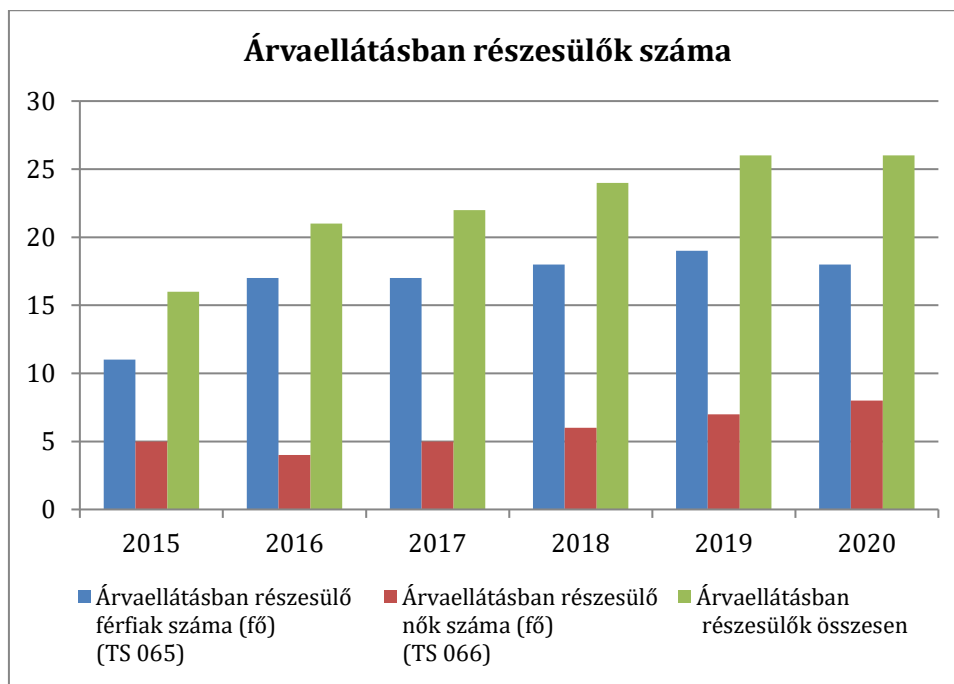

A 4.1.2. számú táblázat adatai szerint a településen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma 2017-hez képest csökkenő tendenciát mutat, de 2019 évhez képest ismét növekedésnek indult a szám, mely a családok rosszabbodó szociális és anyagi körülményeire enged következtetni. 2020-ban összesen 59 gyermekre tekintettel került megállapításra rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	11	5	16
2016	17	4	21
2017	17	5	22
2018	18	6	24
2019	19	7	26
2020	18	8	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A képviselő-testület az esélyteremtés jegyében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára – lehetőségeihez mérten – szeretné elérhetővé tenni a felsőoktatásban való részvételt, melynek érdekében a hátrányos helyzetű hallgatók számára rendszeres anyagi segítséget nyújt a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázat keretében.

A támogatás kiterjed azon szociálisan rászorult, gombai lakóhellyel rendelkező hallgatókra, akik felsőoktatási intézményben, hallgatói jogviszony keretében, nappali munkarendű alapképzésben, mesterképzésben, osztatlan képzésben vagy felsőoktatási szakképzésben folytatják tanulmányaikat, valamint azon utolsó éves, érettségi előtt álló középiskolásokra, illetve felsőfokú végzettséggel nem rendelkező, felsőoktatási intézménybe felvételt még nem nyert, érettségizett személyekre, akik felsőoktatási intézményben nappali munkarendű alapképzésben, mesterképzésben, osztatlan képzésben vagy felsőoktatási szakképzésben kíván részt venni. A támogatás nem terjed ki arra a hallgatóra, aki a Magyar Honvédség és a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos és szerződéses állományú hallgatója, aki doktori (PhD) képzésben vesz részt, és aki kizárólag külföldi intézménnyel áll hallgatói jogviszonyban, vagy vendéghallgatói képzésben vesz részt.

Szociálisan rászorult különösen az a hallgató, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, árva vagy félárva, krónikus betegségben szenved, vagy családjában folyamatos ellátást igénylő beteg van, szülője/gondviselője munkanélküli vagy nyugdíjas, gyermeket nevel, a családjában lévő eltartottak száma három vagy annál több, kollégiumi ellátásra jogosult, azonban helyhiány miatt abban nem részesült, államilag támogatott képzésben vesz részt, valamint családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 550%-át nem haladja meg. Az ösztöndíj csak és kizárólag a pályázó szociális helyzete alapján ítélt meg, annak tanulmányi eredménye nem vehető figyelembe. 2022-ben és 2023-ban nem pályázott senki a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjra a településen.

Árvaellátásban részesülnek azok a gyermekek, akiknek egyik vagy mindkét szülője elhunyt, így egyszülős családban vagy szülő nélkül nőnek fel. A jogosultság feltétele, hogy az elhunyt szülő biztosítási jogviszonyban állt, és megszerezte az ellátás megállapításához szükséges szolgálati időt. Míg özvegye özvegyi nyugdíjban részesül, gyermekei árvaellátásra lesznek jogosultak. Az ellátás a szülő halálának pillanatától jár, amennyiben az ellátásra benyújtott igény alapján a jogosultság

megállapítható. Az árvaellátás megállapítása iránti igényt az igénylő lakóhelye szerint illetékes nyugdíjbiztosítási igazgatási szervnél kell benyújtani.

Amennyiben az elhunyt nyugdíjas volt, az igényt a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnál kell kérvényezni. Az ellátás az elhunyt jövedelme, pontosabban nyugdíja alapján kerül meghatározásra, mely gyermekenként értendő, összege pedig az elhunyt szülő nyugdíjának harminc százaléka. Amennyiben az elhunyt szülő még nem volt nyugdíjas, az árvaellátás összegét a halála idején megállapítható elméleti nyugdíj alapján számítják. A jogszabály meghatároz egy minimum összeget, melynél az ellátás összege nem lehet alacsonyabb. Ez a minimum összeg 2021-ben 24.250 Ft volt, mely 2022. január 1-jétől 50.000 Ft-ra emelkedett.

Az árvaellátás alapesetben a gyermek 16. életévéig jár, azonban, ha a gyermek iskolában, szakképző intézményben vagy felsőoktatási intézményben nappali rendszerű képzésben vesz részt, az árvaellátás a tanulmányok időtartamára, de legfeljebb a 25. életévéig jár.

Amennyiben a gyermek a jogosultság megszűnése előtt megváltozott munkaképességűvé válik, az árvaellátás életkorra való tekintet nélkül megilleti őt. Az árvaellátásra való jogosultságot – az egyéb feltételek fennállása esetén – sem a gyermek örökbefogadása, sem házasságkötése, sem életben lévő szülőjének újabb házasságkötése nem befolyásolja.

A 4.1.3. számú táblázat adatai szerint 2015-2020 között a településen árvaellátásban részesülők száma folyamatosan növekvő tendenciát mutat, mely ebből kifolyólag az egyszülős családok számának növekedésére enged következtetni.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A településen nem él magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nem releváns.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

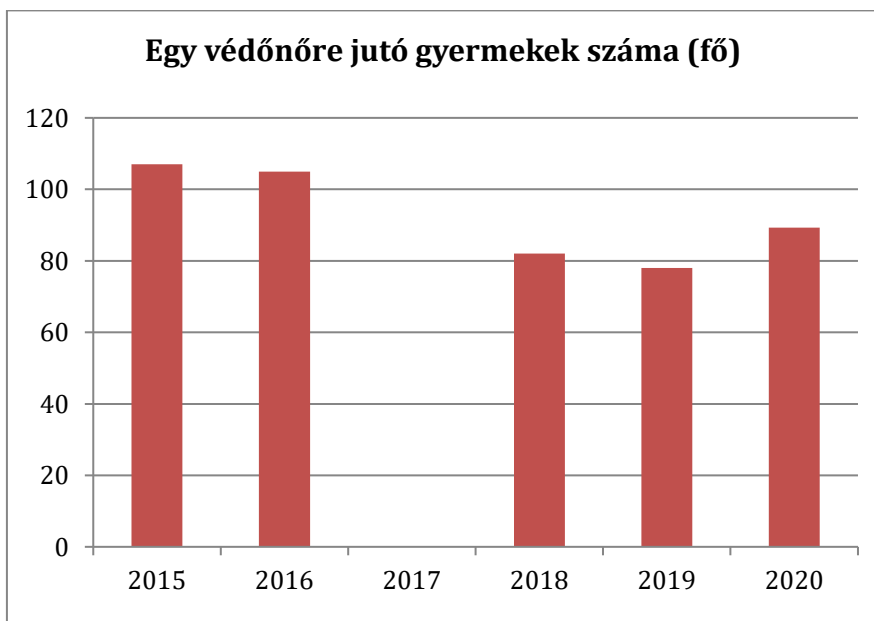
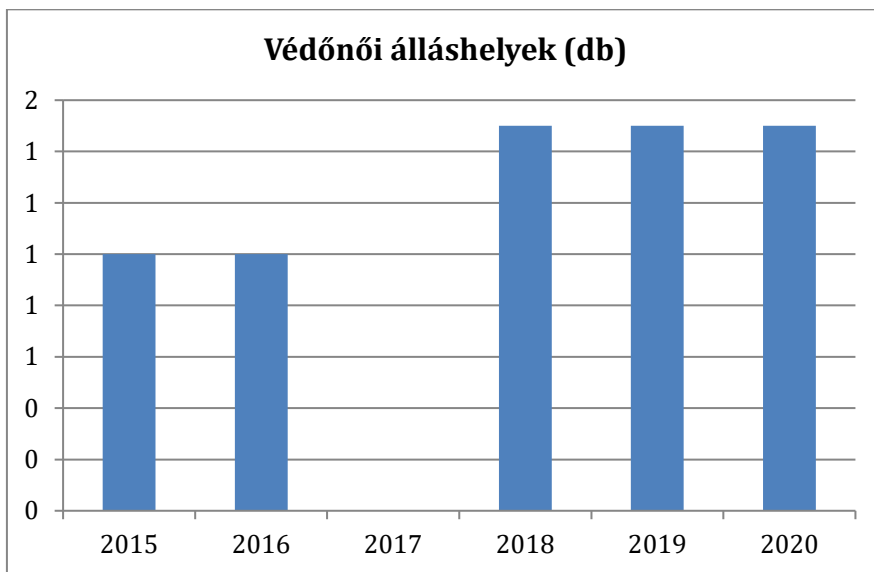
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő

2015	1	107	107
2016	1	105	105
2017	n.a.	108	-
2018	2	123	82
2019	2	117	78,00
2020	2	134	89,33

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A községben a védőnői ellátás folyamatosan biztosított, nincsen betöltetlen státusz. A védőnői szolgálatot egy fő védőnő látja el a településen.

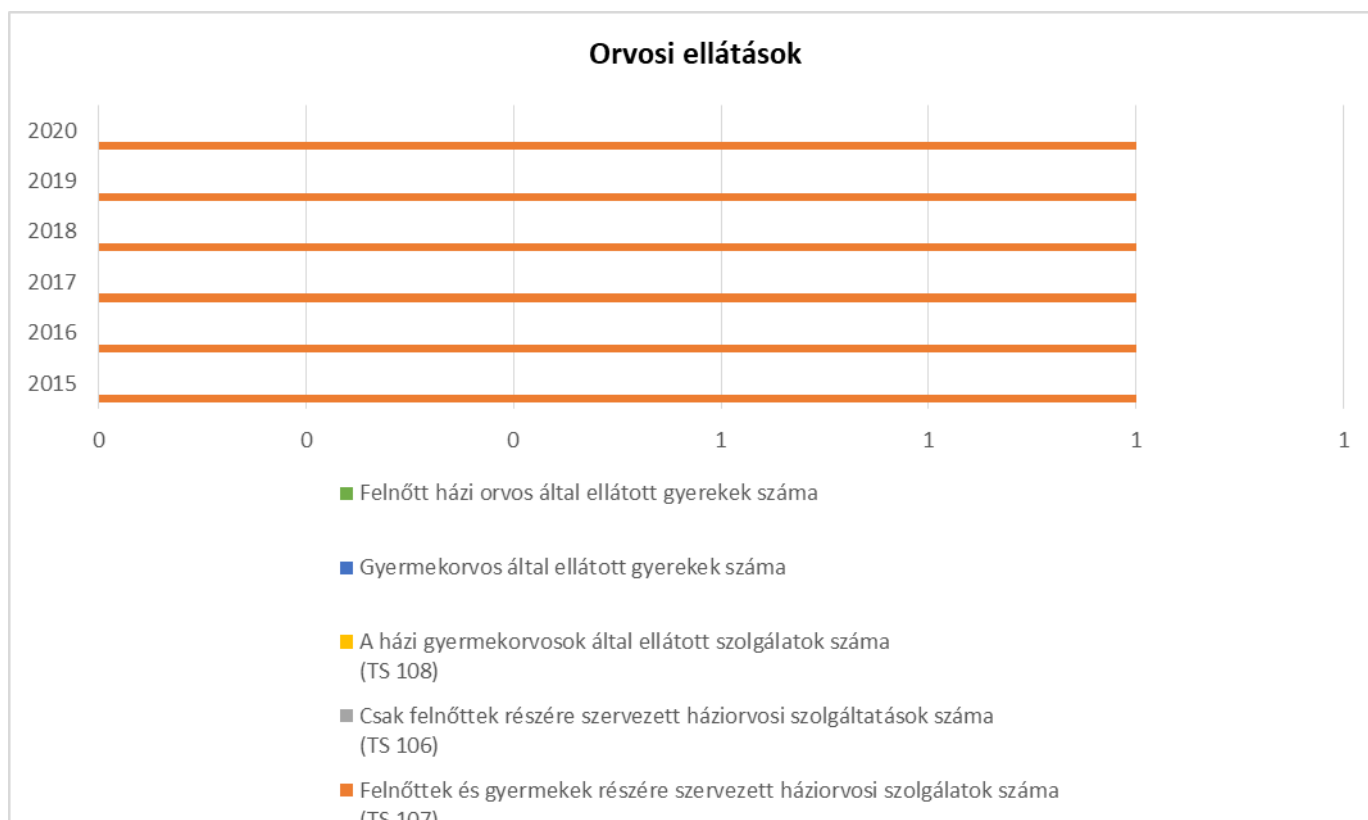
A védőnő feladatellátási körzetéhez alapvetően Gomba közigazgatási területe tartozik (a hozzá kapcsolódó pusztákat is beleértve), ugyanakkor ezen felül helyettesítéssel alkalmanként ellátja a más településhez tartozó gyermekeket is.

A 4.3.1. számú táblázat adatai alapján a 0-3 év közötti gyermekek száma a településen jelentős csökkenést mutat 2015-2019 között, 2020-tól viszont megindulni látszik egy olyan növekvő tendencia, mely remélhetőleg a következő éveket is jellemezni fogja.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	1	0	0		
2016	1	0	0		
2017	1	0	0		
2018	1	0	0		
2019	1	0	0		
2020	1	0	0		

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Településünkön a háziiorvosi szolgálat gyermekek és felnőttek részére együttesen elérhető, csak gyermekek, illetve csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgálat nincs a településen.

A 2023. - i háziiorvosi adatszolgáltatás szerint a helyi praxishoz bejelentkezettek között összesen 450 fő 18 év alatti gyermek található.

b) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A kisgyermek kötelező szűrővizsgálata, valamint a 0-2 éves gyermekek évenkénti státuszvizsgálata a védőnő, illetve a háziorvos közreműködésével rendszeresen megtörténik.

Az óvodába és iskolába járó sajátos nevelési igényű (SNI-s) gyermekek számára logopédiai, fejlesztő- és gyógypedagógiai ellátást biztosítanak az intézmények Monoron.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti feladatokat a Monor és Térsége Integrált Család- és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat területi Szolgálat látja el a községben. A családsegítő rendszeresen látogatja a rászorult családokat és segít az ügyeik intézésében. A gyermekjóléti szolgáltatás mindenki számára nyitott,

aki azt igénybe kívánja venni. Az elérhetőség fogadónapok biztosításával történik, bárki bizalommal fordulhat hozzájuk problémájával. A településen Biztos Kezdet Gyerekház, illetve Tanoda nem működik.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2015		
2016		
2017		
2018		
2019	7	6
2020	7	6

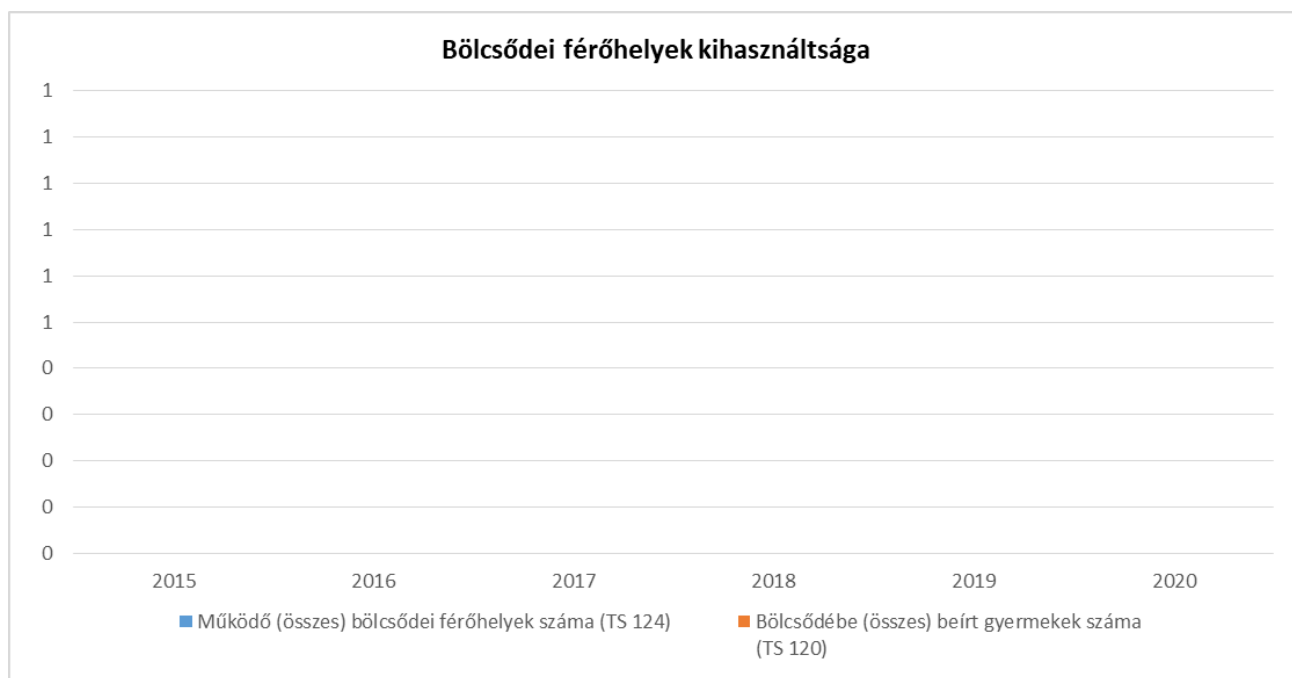
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Gombán 2019-ben nyitotta meg kapuit a mini bölcsőde az óvoda részeként 7 férőhellyel, melynek kezdettől fogva teljes a kihasználtsága, tehát az összes férőhely betöltésre kerül, sőt gyakran előfordul, hogy több igény érkezik bölcsődei ellátásra, mint amennyi férőhely az intézmény rendelkezésére áll. A településen jelenleg kizárólag önkormányzati fenntartású mini bölcsőde található, sem munkahelyi, sem pedig családi bölcsőde nem üzemel. Az utóbbi években mutatkozó, megnövekedett bölcsődei ellátás iránti igényre tekintettel az önkormányzat pályázatot nyújtott be további bölcsődei férőhelyek kialakítására, mely kedvező elbírálásban részesült, aminek

köszönhetően egy teljesen új, 24 kisgyermek befogadására alkalmas, két csoporttal rendelkező bölcsőde épült az óvoda mellett.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	0	0	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	0	0	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	0	7	6	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	0	7	n.a.	n.a.	n.a.
Forrás: TelR, KSH Tstar								

f) gyermekvédelem;

A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében kiemelt feladat egy jól működő jelzőrendszer kiépítése, mely lehetővé teszi a veszélyeztető okok feltárását és időben történő felismerését. A családsegítő fogadja a gyermek veszélyeztetettségével kapcsolatos jelzést, majd a gyermekhez és családjának szükségleteihez igazodó intézkedéseket tesz. Rendszeres kapcsolatot tart a jelzőrendszer tagjaival, és esetmegbeszélések keretén belül feladatok meghatározásával dolgozik a gyermek érdekében. A jelzőrendszerben kiemelt helyet biztosítanak, illetve számítanak a pedagógusokra (iskola, óvoda), szociális előadóra, védőnőre, háziorvosra, jegyzőre/aljegyzőre, polgármesterre, falugondokra, önkormányzati képviselőkre, nemzetiségi önkormányzatra, rendőrségre, az egyházak képviselőire. A veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a

családsegítő személyes kapcsolattartás keretében támogatja a gyermeket az őt veszélyeztető körülmények elhárításában.

Segíti továbbá a szülőket a gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében, a családon belüli működési zavarok megszüntetésében. Szükség esetén javaslatot tesz a járási gyámhivatalnál a gyermek ideiglenes elhelyezésére, vagy nevelésbe vételére, illetve hatóságok felkérésére környezettanulmányt készít, valamint ellátja a védelemben vételhez kapcsolódó feladatokat.

Amennyiben a kiskorú gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődése bármilyen ok folytán veszélybe kerül, a gyámhivatal védelemben veszi a gyermeket.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Krízishelyzetben mind a szülők, mind pedig a gyermekek bizalommal fordulhatnak a Monor és Térsége Integrált Család- és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat területi Szolgálatához, mely mindenki számára nyitott, aki azt igénybe kívánja venni a településen.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Gomba településen füves sportpálya, aszfaltos kosárlabda pálya, valamint kondipark áll a sportolni vágyó lakosok rendelkezésére, valamint az önkormányzat gombaiak részére térítésmentesen biztosítja heti egy alkalommal a Civilházban megtartott csoportos jóga órát is. Lehetőség van a faluban heti egy alkalommal zumba órán is részt venni szakképzett edző vezetésével, heti rendszerességgel egy órában ugyancsak a Civilházban.

Az óvodában felújított tornaszoba, az iskolában pedig tornaterem, illetve a Kenyeres Kert biztosítja a gyermekek számára a mindennapos mozgás lehetőségét.

Csukás Testkultúra Tömegsport Egyesület néven a település saját sportegyesülettel is rendelkezik, ugyanakkor az ennek keretében folyó sporttevékenység fellendülőben van.

Az önkormányzat szélesíteni szeretné a mindenki által hozzáférhető sportolási lehetőségek körét a településen, melynek érdekében pályázati forrásból megfelelő infrastruktúrával (mosdó, pihenő, öltöző) szeretné ellátni a már meglévő sportpályákat a Kenyeres Kertben, illetve a játszótér melletti területen, ezáltal a különböző generációk összekapcsolását és hasznos közös időtöltését is elősegítve.

A művelődési házban továbbá pingpong, alkalmanként bábszínházi és meseszínházi előadások, kézműves foglalkozások, a könyvtárban pedig gyermeksarok várja az érdeklődőket.

A gyermekek aktív résztvevői a település kulturális és közösségi rendezvényeinek (pl. szüreti felvonulás, falunap, idősek napja, adventi gyertyagyújtások, nemzeti ünnepek), továbbá szép számmal vannak jelen a kifejezetten őket célzó programokon is (pl. Mikulás-ünnepség, családi nap).

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei);

A Gyvt. kötelezettségként írja elő a gyermekétkeztetés biztosítását a bölcsődében, óvodában, a nyári napközi otthonban, általános és középiskolai menzai ellátás keretében és egyéb intézményekben. A térítési díj nélküli, valamint a kedvezményes étkezési lehetőséget a törvény szociális alapú feltételhez köti, és külön szabályozza, hogy mely esetekben ingyenes a bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermekek részére az intézményi gyermekétkeztetés.

Az intézményi gyermekétkeztetést az önkormányzat saját költségvetési szerve, a GTÜ Nonprofit Kft. által üzemeltetett főzőkonyha által biztosítja, mely ellátást nyújt az óvodai és bölcsődei, iskolai és szociális étkeztetést igénylők számára. A konyha hétvégeként nem üzemel. Az önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére ingyenesen biztosítja a törvényben meghatározott keretek között.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

A település gyermekprogramjai minden gyermek számára elérhetőek, kultúrára és szociális helyzetre való tekintet nélkül.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Gomba esetében általánosan elmondható, hogy a szolgáltatásokhoz való hozzáférés minden gyermek számára elérhető, tehát e tekintetben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelmények megsértése senkivel szemben nem állhat fenn.

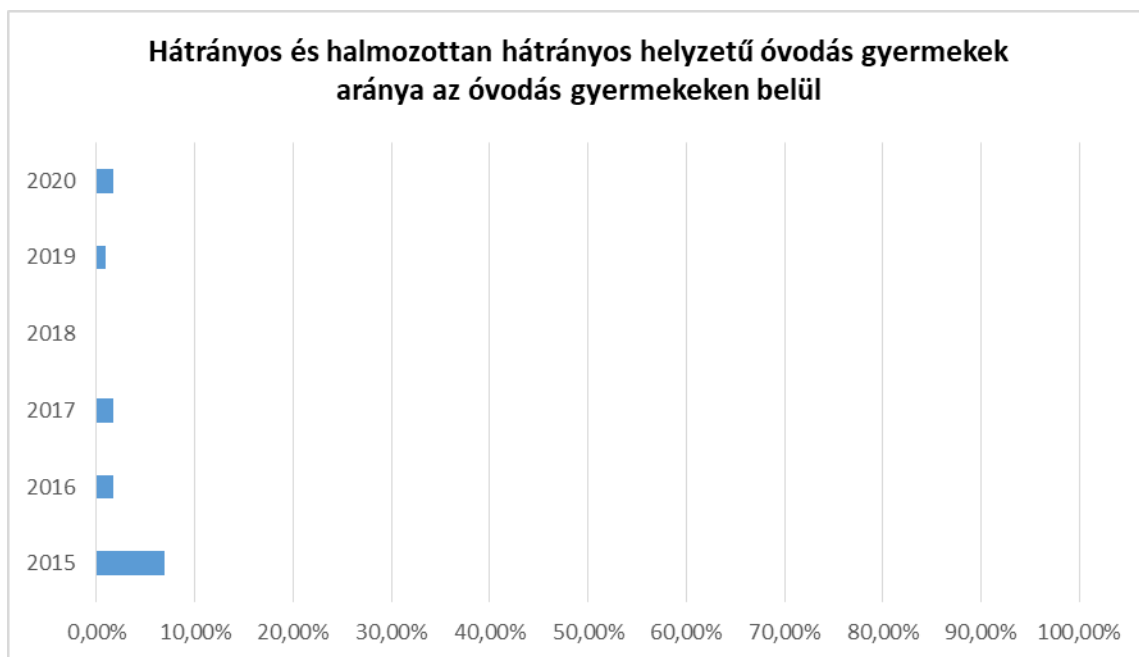
l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Nem releváns.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

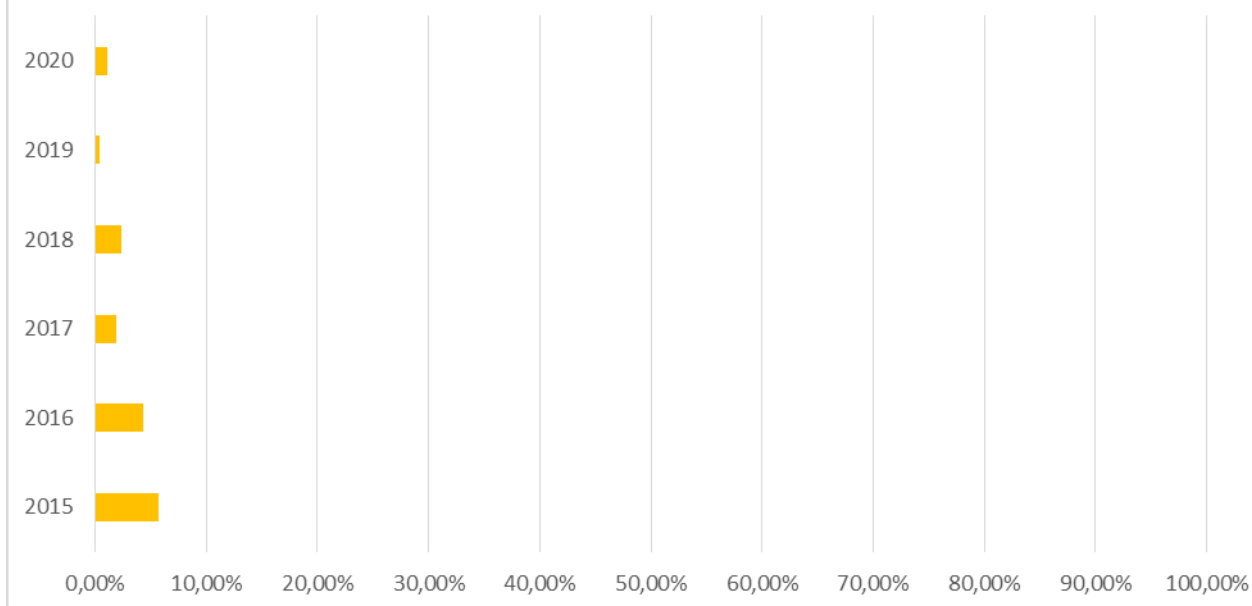
a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógy pedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógy pedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2015	115	8	6,96%
2016	117	2	1,71%
2017	119	2	1,68%
2018	121	0	0,00%
2019	114	1	0,88%
2020	119	2	1,68%
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2015	2	16	5,65%
2016	2	12	4,36%
2017	2	5	1,87%
2018	2	6	2,39%
2019	2	1	0,38%
2020	2	3	1,13%
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés			

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanuló számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	0	-	0	-	0	-
2016	0	-	0	-	0	-
2017	0	-	0	-	0	-
2018	0	-	0	-	0	-
2019	0	-	0	-	0	-
2020	0	-	0	-	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2015	21	0
2016	19	0
2017	17	0
2018	10	6
2019	6	0
2020	11	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Tábla:4.4.1.opcionális

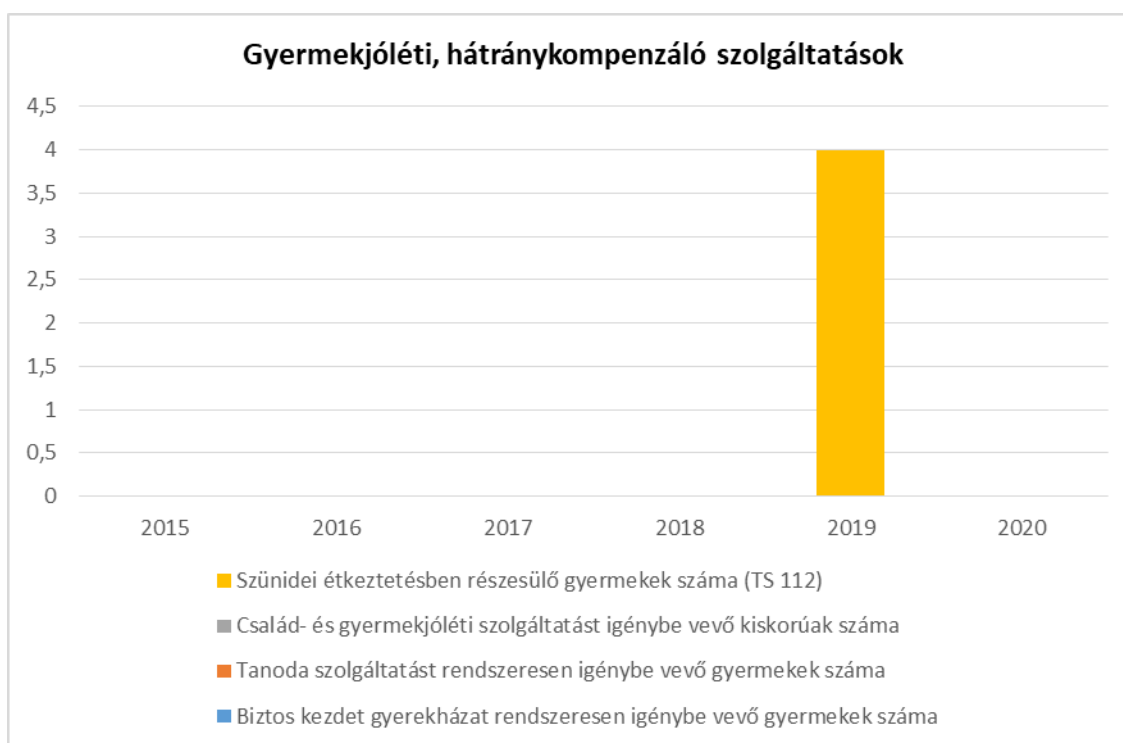
4.4.2.; 4.4.4.;4.4.5.;

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2015				n.a.
2016				n.a.
2017				n.a.
2018				n.a.
2019				4
2020				n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok				

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a gyermekekre leselkedő fokozott közlekedési veszélyek az általános iskola jelentősen megnövekedett tanulói létszámának következtében	sebességmérők elhelyezése, valamint gyalogátkelőhelyek létesítése a település legforgalmasabb részein
a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekeknek a városon kívül elérhető továbbtanulási-, pályaválasztási tanácsadáshoz történő hozzáférésük problémás lehet, mert az utazás költségeinek megtérítése gondot okoz a családnak	továbbtanulási-, pályaválasztási tanácsadás biztosítása.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

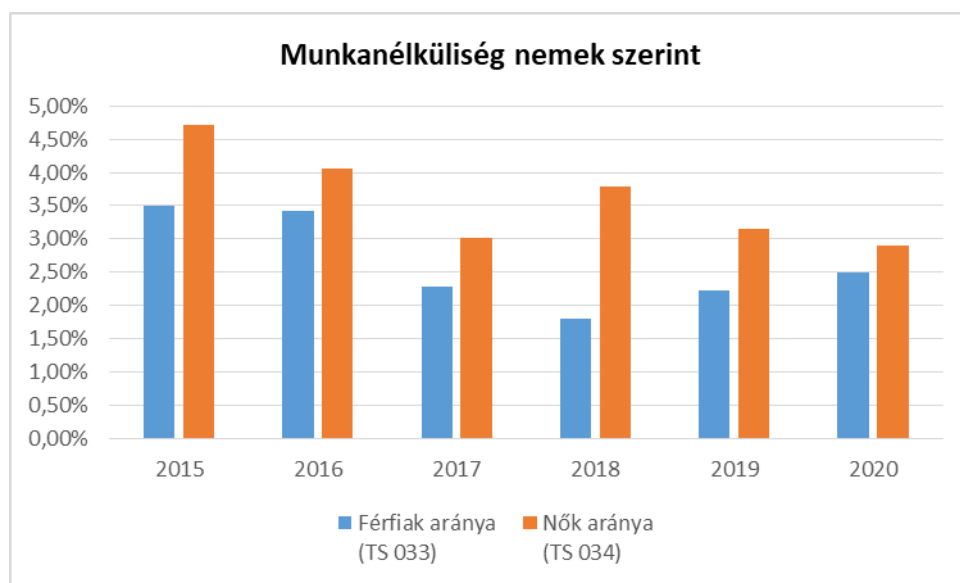
A nők és férfiak közötti egyenlő bánásmód szükségessége és fontossága kontinentális szinten már a Római Szerződésben megjelent (1957), azonban csak az 1997. évi luxemburgi csúcsertekezleten került be a foglalkoztatási irányelvek közé. Az európai uniós foglalkoztatási stratégia részét képezi a férfiak és nők foglalkoztatási arányának kiegyensúlyozása, illetve az egyenlő bérezés elve is. Hazánkban az Alaptörvény XV. cikkének (3) bekezdése rögzíti a férfiak és nők egyenjogúságát, a Munka Törvénykönyve (2012. évi I. tv. 12. §) pedig rendelkezik az egyenlő bánásmód követelményéről a munkabérezéssel és munkaviszonnyal kapcsolatban, amikor kimondja, hogy a munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget és a munkaerőpiaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. a vonatkozó európai uniós irányelveknek megfelelően szabályozza az egyenlő bánásmód követelményét, az esélyegyenlőség előmozdítását a nők tekintetében is (2003. évi CXXV. tv. 65. §). Az Ebktv. 8. §-a védett tulajdonságként nevezi meg a nemet, a családi állapotot, az anyaságot és a várandósságot is. Hazánkban a hagyományos nemi szerepekről való felfogás kedvezőtlenül befolyásolja a nők munkaerőpiaci esélyegyenlőségét, mivel a gyermekvállalás után a gyermeknevelés feladata többnyire a nőkre hárul. E felfogás következtében a munkáltatók gyakran részesítik előnyben a férfiakat, mert számolnak a nők korlátozottabb rendelkezésre állásával. A sztereotípiák hatására a nők megbecsülése sajnos alacsonyabb a munka világában, és mind a mai napig kedvezőtlenebb bánásmódban részesülhetnek pusztán azért, mert nők.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2015	3,50%	4,72%	4,11%
2016	3,43%	4,06%	3,75%
2017	2,28%	3,01%	2,65%
2018	1,80%	3,79%	2,80%
2019	2,23%	3,16%	2,70%
2020	2,49%	2,91%	2,70%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

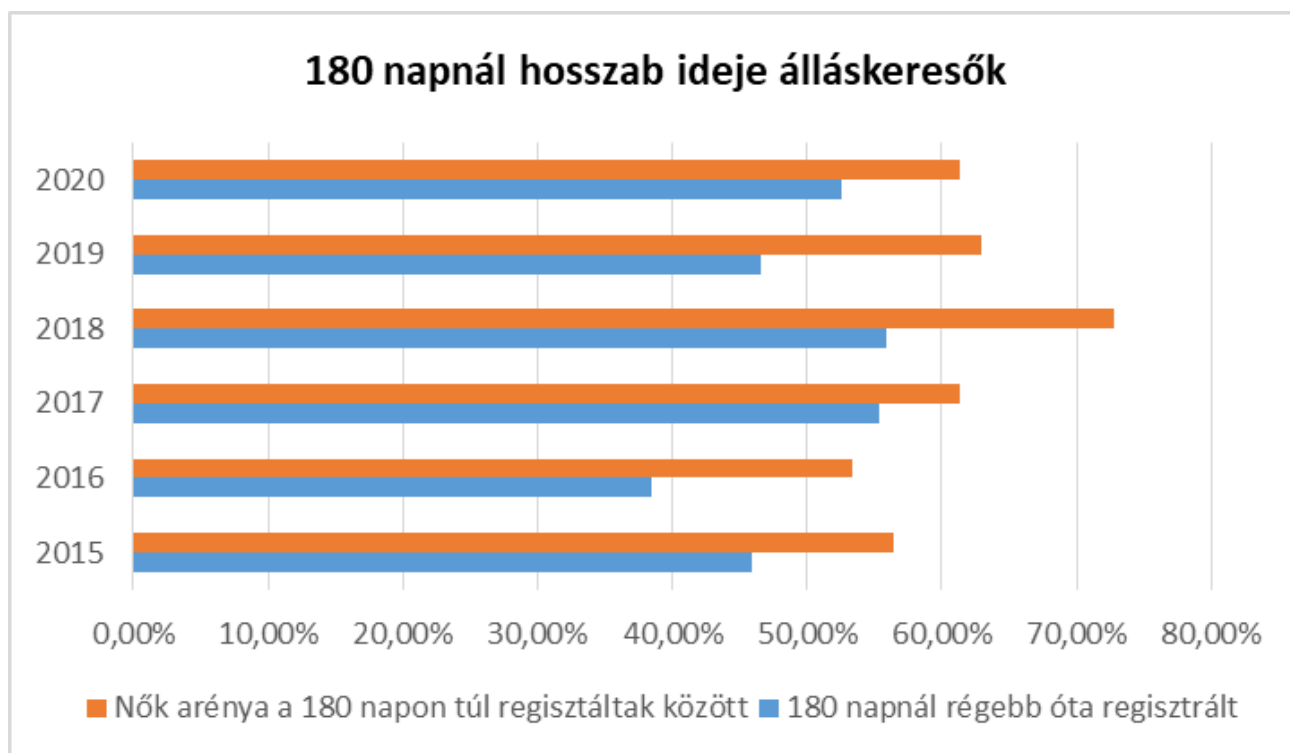

Az 5.1.1. számú táblázat tanúsága alapján elmondható, hogy településünkön a munkanélküliségi ráta csökkenő tendenciát mutat. Megfigyelhető, hogy a nyilvántartott álláskeresők között a 15-64 évesek körében a nők aránya az elmúlt években mindig magasabb volt a férfiakénál. A 180 napnál hosszabb ideje fennálló munkanélküliség általában a munkanélküliek több mint felére, vagy közel felére jellemző, melyből a nők aránya növekszik, de általában 50% felett van az arányuk az elmúlt években. Az 5.1.3. számú táblázat adatai szerint a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma drasztikusan csökkenőben van Gombán az utóbbi években, mely a munkalehetőségek számának növekedésével, valamint a megfelelő szakmaválasztással magyarázható.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)

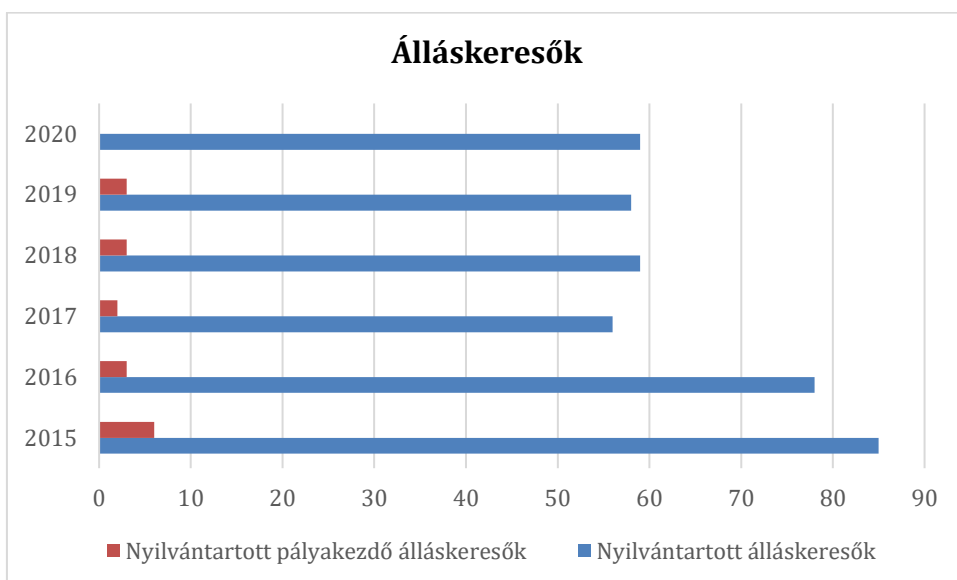
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkn belül (TS 058)
	%	%
2015	45,88%	56,41%
2016	38,46%	53,33%
2017	55,36%	61,29%
2018	55,93%	72,73%
2019	46,55%	62,96%
2020	52,54%	61,29%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2015	85	6
2016	78	3
2017	56	2
2018	59	3
2019	58	3
2020	59	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A foglalkoztatást segítő és képzési programok esetében figyelembe kell venni, hogy megnőtt a szakmunka iránti igény, amely elsősorban a férfi munkaerőt érinti. (nehéz fizikai munka: pl. kőműves, festő, burkoló, ács stb.) A nők fizikai erejükénél fogva kevésbé vonhatók be ezekre a területekre. Vannak szerencsére, a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által indított képzések, melyek térítésmentesen vehetők igénybe a nyilvántartott állás keresők részére, így aki élni kíván a lehetőséggel, annak elérhető az oktatás és ezáltal egy új szakma megszerzése.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A munkaerőpiaci esélyeket tekintve az egyik legmeghatározóbb tényező az iskolai végzettség. Tehát azok a nők, akik alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, vagy még az általános iskola 8 osztályát sem végezték el, komoly nehézségekkel szembesülnek a munka világában. Hátrányukat tovább fokozhatja az idősebb életkor, a munkatapasztalat hiánya, vagy a kisgyermekes családi

hátter. Érdemes figyelmet fordítani arra, hogy a helyi lányok fiatalon versenyképes végzettségre tegyenek szert, mert később az egyéb kööttségek mellett már sokkal nehezebb a megfelelő képzettség megszerzése. Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők számára kitörési pont lehet egy piacképes képzettség megszerzése, melyre a járási hivatal foglalkoztatási osztálya, valamint egyéb foglalkoztatást segítő projektek keretében kaphatnak lehetőséget. Településünkön az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedésére közfoglalkoztatás lehetőség, valamint a környező településeken működő gyárak valamelyikében betanított munkában.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Gombán a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén nem ismert.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

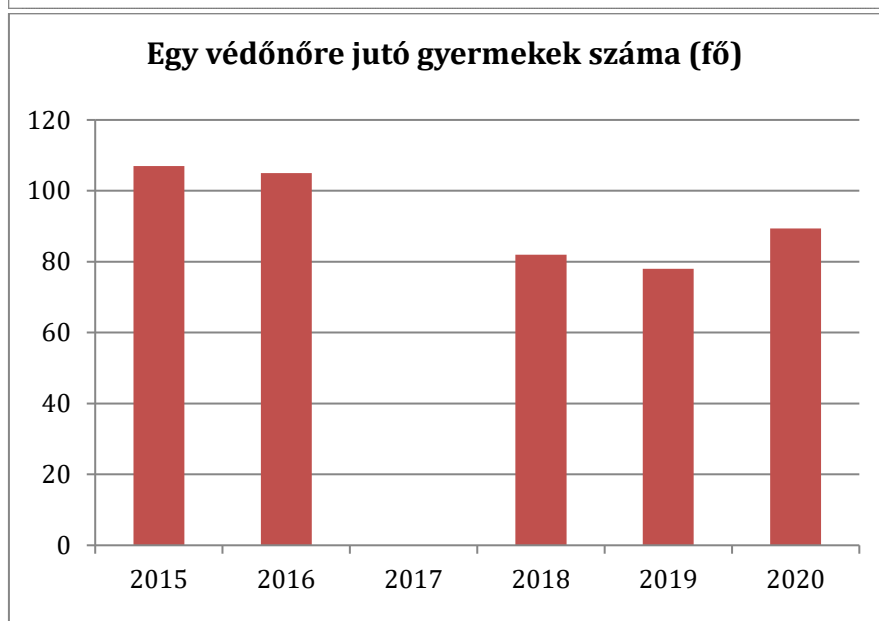
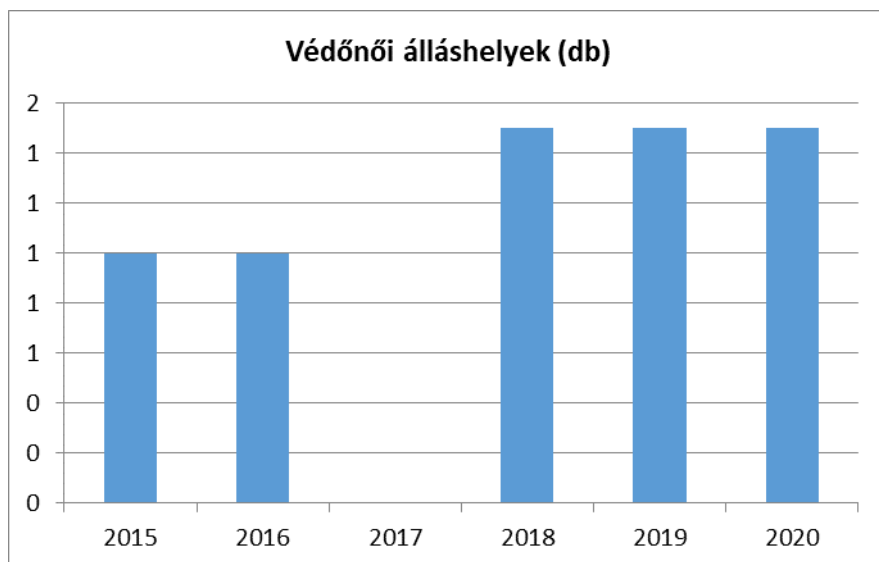
Az 5.2.1. számú táblázat adatai alapján a 0-3 év közötti gyermekek száma a településen 2015-2019 között változó tendenciát mutatott, 2020-tól azonban megindulni látszik egy olyan növekvő tendencia, mely remélhetőleg a következő éveket is jellemezni fogja. Erre utal, hogy 2020-ban a 0-3 év közötti gyermekek száma a községben már 134 főt számlált, melyre tekintettel az elkövetkezendő években még nagyobb jelentősége lesz a munkaerőpiaci- és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatásoknak a településen a nők körében.

Gombán 2018-ban kialakításra került, majd 2019. januárjától működik az önkormányzat által kialakított bölcsőde, amely szervezetileg integráltan működik az óvodával, de külön épületben, külön szakemberállománnyal végzi a tevékenységét, így maximálisan megfelel az elvárt követelményeknek és a gyermekek igényeinek.

A munkahelyek családbarát jellegéről nem áll rendelkezésünkre információ. Az általában jellemző 8-16 óra közti munkaidő lehetővé teszi, hogy gyermekük napközbeni ellátása mellett a szülők munkát vállaljanak, azonban ettől eltérő munkarend is lehetséges. Családi napközi a településen nem áll rendelkezésre.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	1	107	107
2016	1	105	105
2017	n.a.	108	-
2018	1,5	123	82
2019	1,5	117	78
2020	1,5	134	89,33333333

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

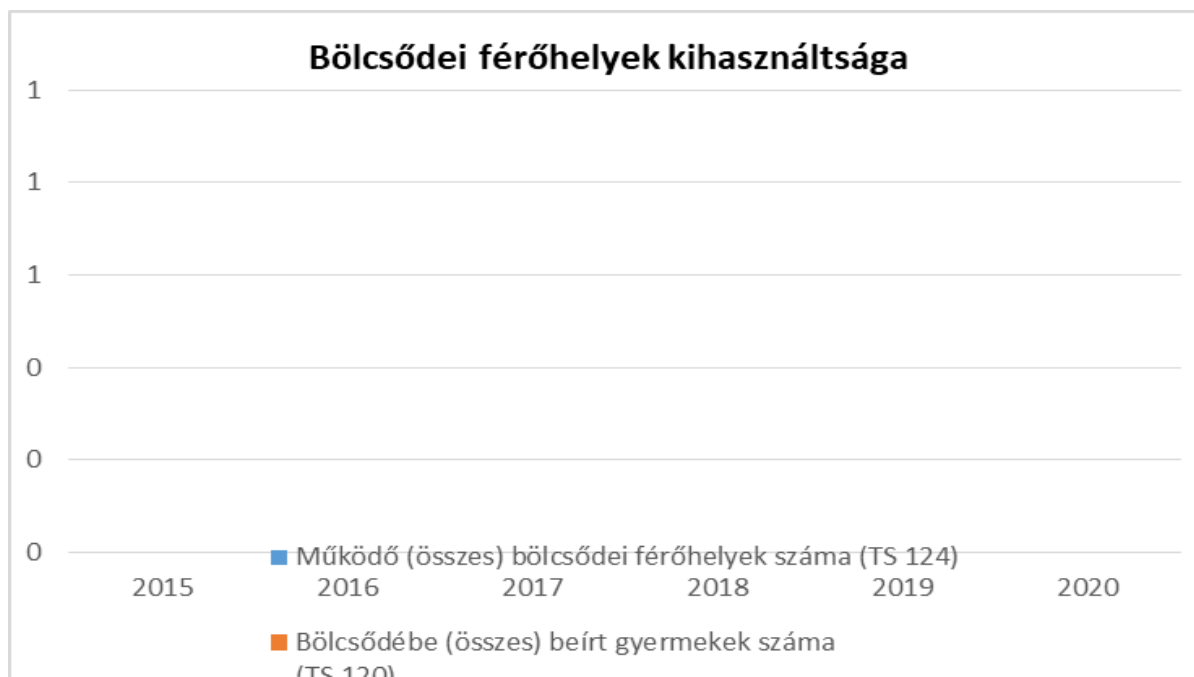

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	7	6
2020	7	6

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	0	0	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	0	0	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	0	n.a.	n.a.	0	0
2019	0	0	0	0	7	6	0	0
2020	0	0	0	0	7	7	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar								

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés támogatása, valamint az anya- és gyermekgondozás elsősorban a védőnő szakmai munkájának keretében valósul meg, kiemelt figyelmet fordítva a szociálisan nehezebb helyzetben élő várandós édesanyákra és gyermekeikre. Az anya- és gyermekgondozás megfelelő módon biztosított a községben, a védőnői szolgálat hatékony működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítottak a településen. A családtervezéssel és gyermekvállalással kapcsolatban a család- és gyermekjóléti szolgálat is segíti a védőnő szakmai munkáját.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Összességében elmondható, hogy a nőket érő erőszakos cselekedetek nagy része felderítetlen, azoknak túlnyomó része általában a családban marad. A szociális szolgáltatások, a gyermekvédelmi jelzőrendszer, a védőnői hálózat, illetve a rendőri tevékenység eredményeként egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért. Mindettől függetlenül a településen a nőket érő erőszak nem jellemző.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A községben anyaoththon, illetve családok átmeneti otthona nem működik, esetleges krízishelyzetekben az ezekhez való hozzáférést a család- és gyermekjóléti szolgálat segíti elő.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Gomba képviselő-testületében jelenleg egy nő foglal helyet. Az önkormányzati fenntartású intézményt, az óvodát, illetve a bölcsődét is nő vezeti évtizedek óta, továbbá alkalmazottjaik is kizárólag a női nemhez tartoznak, ahogyan a polgármesteri hivatal dolgozóinak és az általános iskola pedagógusainak jelentős része is. A Gombai Polgárőr Egyesület tagjai között is akadnak nők. A településen nincs olyan szervezet, mely a nők érdekvédelmére alakult.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A községben a nőket hasonló problémák foglalkoztatják, mint az ország bármely másik településén, hiszen a „gyengébbik” nemhez tartozók egyező nehézségekkel szembesülnek országszerte. Fejlett társadalmunkban a nőkre egyre több teher hárul, egyszerre kell megfelelniük számos szerepkörnek. Helyt kell állniuk a munka világában, a családi életben, a háztartásvezetés és gyermeknevelés terén, az idős vagy beteg hozzátartozók gondozása, ápolása során, a párkapcsolati elvárásokról nem is beszélve.

Ugyanakkor számos tényező nehezíti e sokféle kihívásnak történő megfelelést: az esetleges hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén, a családi élet és a munka összeegyeztetésének nehézsége, a gyermeknevelés, a háztartásvezetés, a hozzátartozókról való gondoskodás, a férfi-női munkamegosztás problémái, a nőkkel kapcsolatos fiatalság-kultusz stb. Mindezek eredménye sajnos az lehet, hogy számos nő megfáradt, kiégett, stresszes és végsőkéig kimerült lesz egy idő után, ezért a lehetőségekhez mérten elő kell segíteni a nők kiegyensúlyozott életvitelét, rekreációjuk biztosítását. Arra kell törekedni továbbá, hogy a gyermekvállalást a munka világa ne büntesse, hanem támogassa, és a kisgyermekes anyukák helyzetének megkönnyítése fontos szempontként legyen jelen a településen. Településünk védőnője a kisgyermekes anyukák és gyermekeik számára heti rendszerességgel baba-mama klubot szervez, mely lehetőséget biztosít számukra a közösségi együttlétre, tapasztalatcserére, a mindennapi otthoni teendőkből való kiszakadásra.

Továbbá az önkormányzat térítésmentesen biztosítja a joga lehetőségét csoportos keretek között, szakképzett edző vezetésével heti rendszerességgel másfél órában a művelődési házban, melyeknek résztvevői általában nők, köztük nagymértékben édesanyák, akik számára ez kiváló lehetőség a kikapcsolódásra és önképük javítására.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A GYED-ről, GYES-ről való visszatérés nehézségei a munkaerő piacra	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények folyamatos fejlesztése, bővítése
A gyermekét egyedül nevelő vagy több gyermeket nevelő család esetében magasabb a szegénység kockázata	Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások lehetőségeinek megismertetése.
Gyermekek felügyeletének ellátási nehézségei	Szünidei napközis táborok támogatása
Munkaerő-piaci nyomás	Családbarát munkahely program, munkaidő kedvezmény biztosítása a helyi intézményekben
A kapcsolati erőszakról való felvilágosítás hiánya	Tájékoztató anyagok, cikkek, videók megjelentetése a helyi közmédiában, helyi jelzőrendszer képzése a tárgykörben
Szükséges a szexuális erőszak elleni határozott fellépés	Az önkormányzat áttekinti, hogy megfelelően biztonságosak-e közterületei (világítás, közlekedés) rendőrség bevonásával A rendőrség és az egészségügyi, pedagógiai, pszichológiai szakemberek bevonásával köztudatformáló rendezvényeket szervez a felelős szexről, a nők jogairól

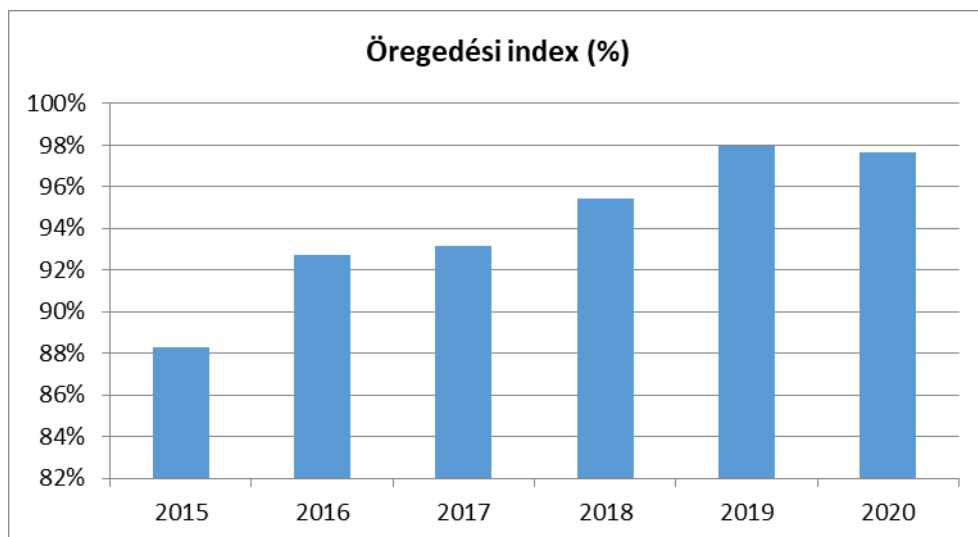
Adathiány: A nők foglalkoztatását (foglalkoztathatóságát) gátló főbb akadályok nem ismertek helyi szinten teljes körűen.	A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb meghatározó adatainak áttekintése (gyermekszám, képzettség, életkor, családi állapot, demográfiai adatok), teljes körű vagy reprezentatív vizsgálat elvégzése körükben a munkavállalást akadályozó vagy nehezítő tényezőkről
--	--

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

A fejlett társadalmakat olyan demográfiai folyamatok jellemzik, melyek az idős korosztály nagymértékű gyarapodásához vezettek. A születéskor várható élettartam egyre inkább nő, a halandóság csökken, ezekhez pedig több évtizede alacsony gyermekszám társul. Így a csökkenő népességen belül az idősök száma és aránya folyamatosan nő, míg a fiatal, aktív korosztály száma és aránya pedig csökken. Mindennek következményeképp társadalmunkban a népesség örepszik, és egy „eltartó” személyre egyre több „eltartandó” jut. Ez a társadalombiztosítási és szociális ellátórendszert jelentős kihívások elé állítja, ami a hazánkban fennálló nyugdíjrendszer válságához is vezethet.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

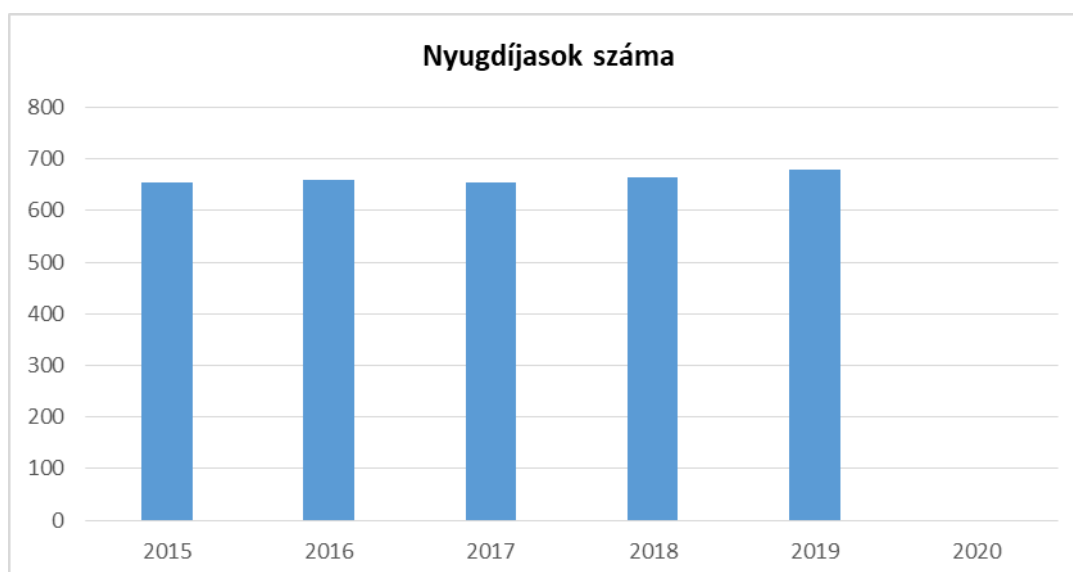
6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	430	487	88,30%
2016	432	466	92,70%
2017	435	467	93,15%
2018	457	479	95,41%
2019	476	486	97,94%
2020	-		97,64%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

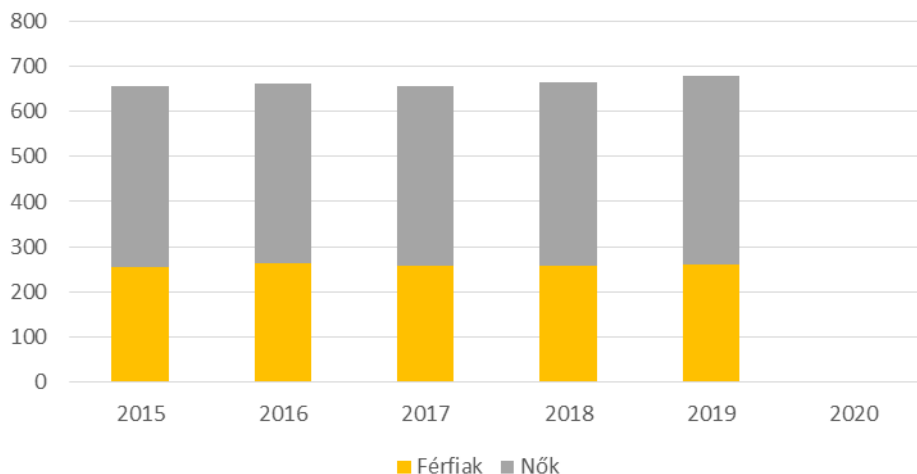
6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	255	400	655
2016	265	395	660
2017	257	397	654
2018	258	407	665
2019	261	418	679
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nyugdíjasok nemek szerinti megoszlása

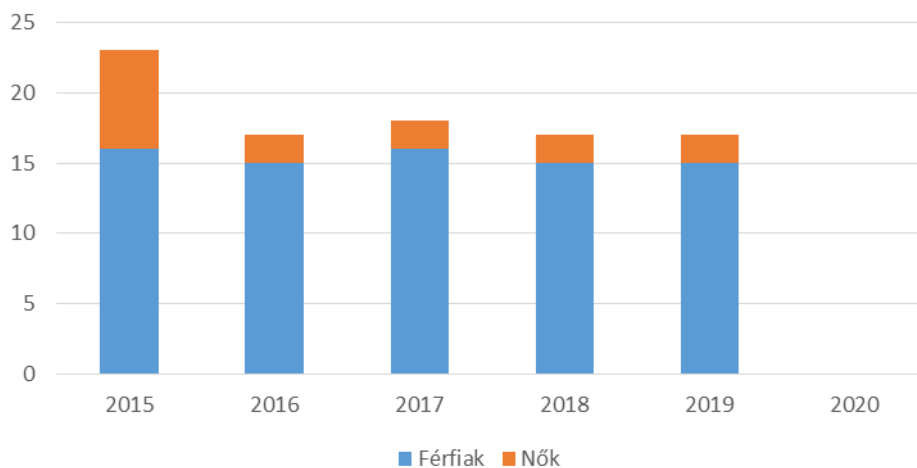

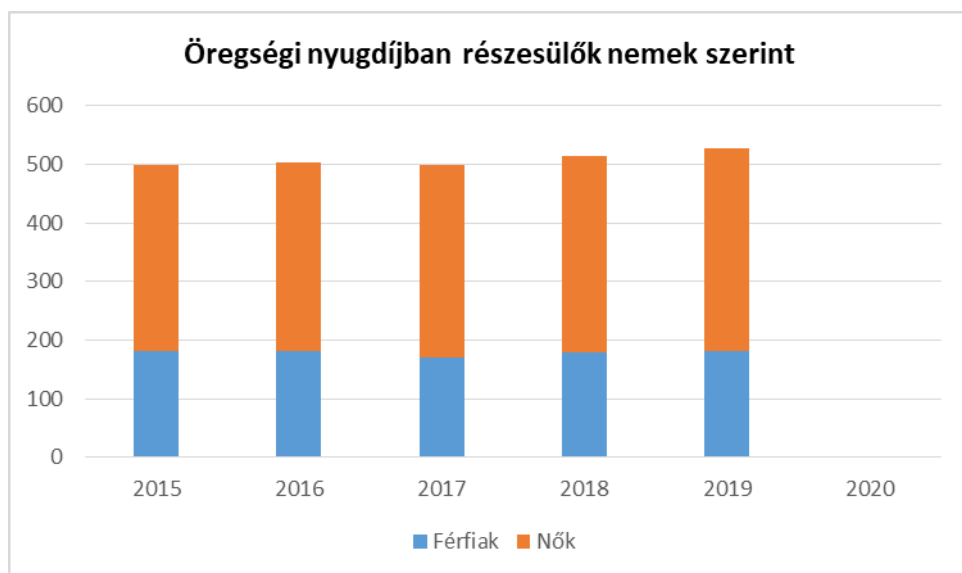
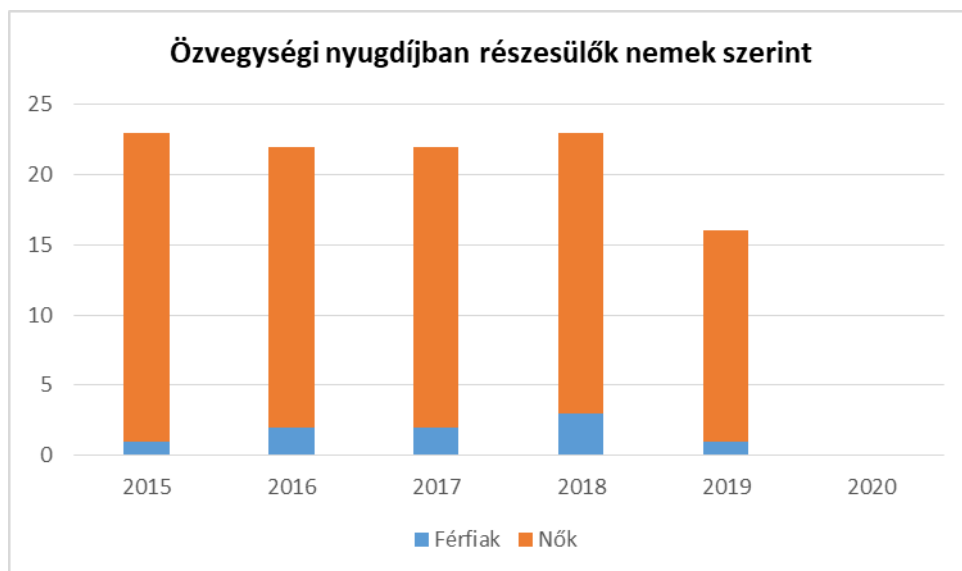
6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2015	16	7	180	319	1	22	n.a.
2016	15	2	180	324	2	20	n.a.
2017	16	2	170	328	2	20	2
2018	15	2	178	335	3	20	2
2019	15	2	180	346	1	15	3
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Életkoron alapuló ellátás nemek szerint

Ahogy már fentebb is említésre került, az elmúlt években, évtizedekben a község lakóinak száma az idevándorlás következtében fokozatosan növekedett. Az öregedési index Gomba esetében nem az előregedő társadalom képét mutatja, lévén, hogy míg a 65 év feletti lakosok száma csökken, addig a 14 év alattiaké nő.

A 6.1.1. számú táblázat adatai szerint a nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma 2015-2020 között folyamatosan növekedett. A 6.1.2. számú, nyugdíjszerű ellátásokat szemléltető táblázat összehasonlításra alkalmas adatai szerint az öregségi nyugdíjban részesülő nők száma minden évben jóval magasabb az öregségi nyugdíjban részesülő férfiakénál (akárcsak a nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők esetében, mely tekintetben minden bizonnyal a 40 évnyi munkaviszonnyal rendelkező nők korkedvezménye is közrejátszik), ami a nők magasabb élettartamára enged következtetni.

Az özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma ugyancsak csökkenést mutat az elmúlt években, azonban ugyanezen adatok a férfiak esetében sajnos nem állnak rendelkezésre. A községben az egyedülállók javarésze az idősebb korosztály körébe tartozik, akik ebből kifolyólag egyszemélyes háztartásban élnek, mely jelentős anyagi terhet ró rájuk.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	85	78	56	59	58	59
41-45 év (TS 042)	Fő	13	11	8	7	8	6
	%	15,29%	14,10%	14,29%	11,86%	13,79%	10,17%
46-50 év (TS 043)	Fő	6	7	5	10	7	4
	%	7,06%	8,97%	8,93%	16,95%	12,07%	6,78%
51-55 év (TS 044)	Fő	9	11	8	8	2	6
	%	10,59%	14,10%	14,29%	13,56%	3,45%	10,17%
56-60 év (TS 045)	Fő	16	10	11	6	6	5
	%	18,82%	12,82%	19,64%	10,17%	10,34%	8,47%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	5	8	10	11	10	14
	%	5,88%	10,26%	17,86%	18,64%	17,24%	23,73%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

A 6.2. számú táblázat azt szemlélteti, hogy az egyes korcsoportok milyen arányban jelennek meg a nyilvántartott álláskeresők között. Megfigyelhető, hogy településünkön a munkanélküliségi ráta ingadozó, ám alapvetően csökkenő tendenciát mutat. Ugyanakkor az is kitűnik, hogy a munkanélküliség leginkább az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályt érinti. A 61 év feletti nyilvántartott álláskeresők száma 2015 óta folyamatosan növekszik a községben, valamint 2018 óta az ő arányuk a legmagasabb ebben a kategóriában (20-30%). 2017-ben ez az arány az 56-60 év közöttiek esetében volt a legmagasabb (19,64%). Mindez sajnos utalhat arra, hogy az idősebb korosztály tagjai jelentős elhelyezkedési nehézségekkel néznek szembe a munkaerőpiacon, ami összefüggésben állhat az idősebb munkavállalókat esetlegesen érintő hátrányos megkülönböztetéssel.

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a községi intézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A foglalkoztatás terén az időseket ért hátrányos megkülönböztetésről nem áll rendelkezésre adat.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

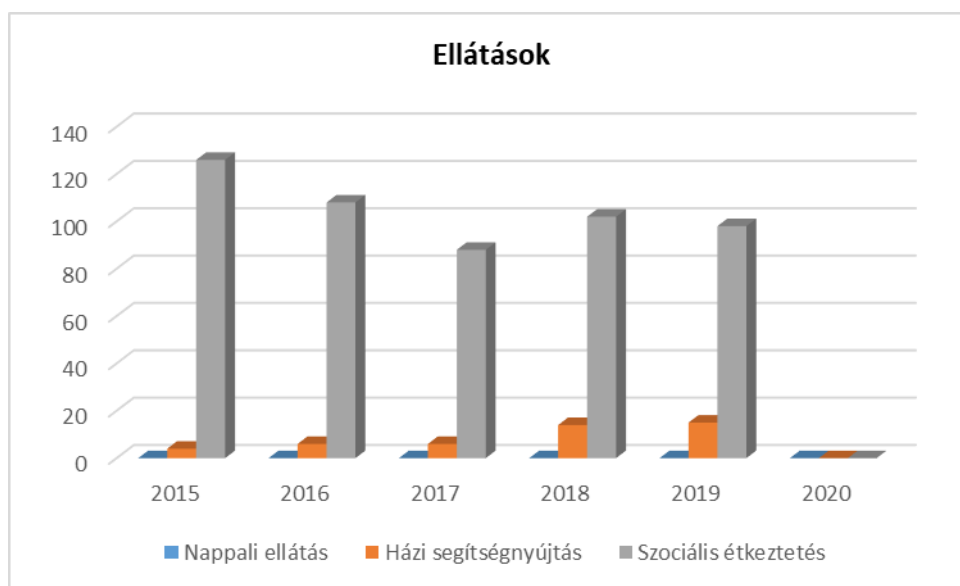
Az időskorú lakosság többsége egészségügyi problémákkal küzd, rendszeres orvosi kezelésre, kontrollra szorul. A szakellátás legközelebb Monoron, illetve Cegléden érhető el. A hozzáférést megnehezíti, hogy az időskorúak egy részének problémát okoz a tömegközlekedési eszközökhöz

való eljutás, illetve a fel-és leszállás. A kulturális programokhoz való hozzáférésnél is ugyan ez a probléma merül fel az idősebb korosztály számára, így leginkább a helyi rendezvényeken való részvétel valósul meg, ugyanakkor jellemző, hogy ez a korosztály nehezen kimozdítható a hétköznapi rutinfeladatokról.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2015	430	n.a.	4	126
2016	432	n.a.	6	108
2017	435	n.a.	6	88
2018	457	n.a.	14	102
2019	476	n.a.	15	98
2020	-	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A községben a könyvtár és az IKSZT szeretettel várja a művelődni, kikapcsolódni vágyó idős korosztályt is. A könyvtár a művelődési ház épületében található, mely teljes mértékben akadálymentesített. A település kulturális és közösségi rendezvényei életkorra való tekintet nélkül látogathatóak, sőt a település aktív nyugdíjasai szívesen vesznek részt ezen események előkészítésében és lebonyolításában is.

c) idősök informatikai jártassága;

Gyorsan változó világunkban már a fiatalabb korosztályok tagjai is nehezebben tudják követni a dinamikusban fejlődő információs technológiát, az idősök azonban gyakorta teljes mértékben kiszorultak az informatikai vívmányok és az internet nyújtotta előnyökből. Legtöbbjük számára a számítógép kezelése és az internethasználat teljesen ismeretlen és nehezen elsajátítható tudást jelent. Az idősök informatikai képességeinek fejlesztése ugyanakkor nagyon fontos, egyrészt a munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeik növelése, másrészt pedig a gyorsabb és hatékonyabb módon való információhoz jutás szempontjából. Az előnyök mellett azonban elengedhetetlenül fontos felhívni az idősök figyelmét az internethasználatban rejlő veszélyekre az átverések, csalások elkerülése érdekében.

d) a generációk közötti programok.

A községben minden évben megrendezésre kerül az Idősök Napja, mely alkalomból a helyi óvoda és általános iskola gyermekei rendszeresen megörvendeztetik műsorukkal a település idős lakosságát. Továbbá a település előljárói szintén személyesen köszöntik fel a község szépkorú lakóit. Az ugyancsak évente megrendezésre kerülő gombai Nyárbúcsúztató is a generációk közötti közös időtöltés elősegítésének egyik eszköze és megnyilvánulása a településen. Ezek a programok, illetve gesztusok mind lehetőséget kínálnak az intergenerációs kapcsolatok ápolására, valamint felhívják a fiatalabbak figyelmét arra, hogy az idősök mennyire fontos tagjai a társadalomnak és a helyi közösségnek.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A helyben nem elérhető egészségügyi szolgáltatások nehezen hozzáférhetők	Önkormányzati kisbusz igénybevétele, az idősök szállításának megszervezése
Az egészségi állapot romlása	Egészségmegőrzési tanácsadás, szűrőprogramok lehetőségének biztosítása
Elmagányosodás és a demencia veszélye	Szociális és művelődési programok, foglalkozások támogatása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékkal élő az, aki érzékszervi – látás, hallás, mozgás –, illetve értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során. A Fogyatékkal élők jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1. cikke szerint fogyatékkal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi

károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

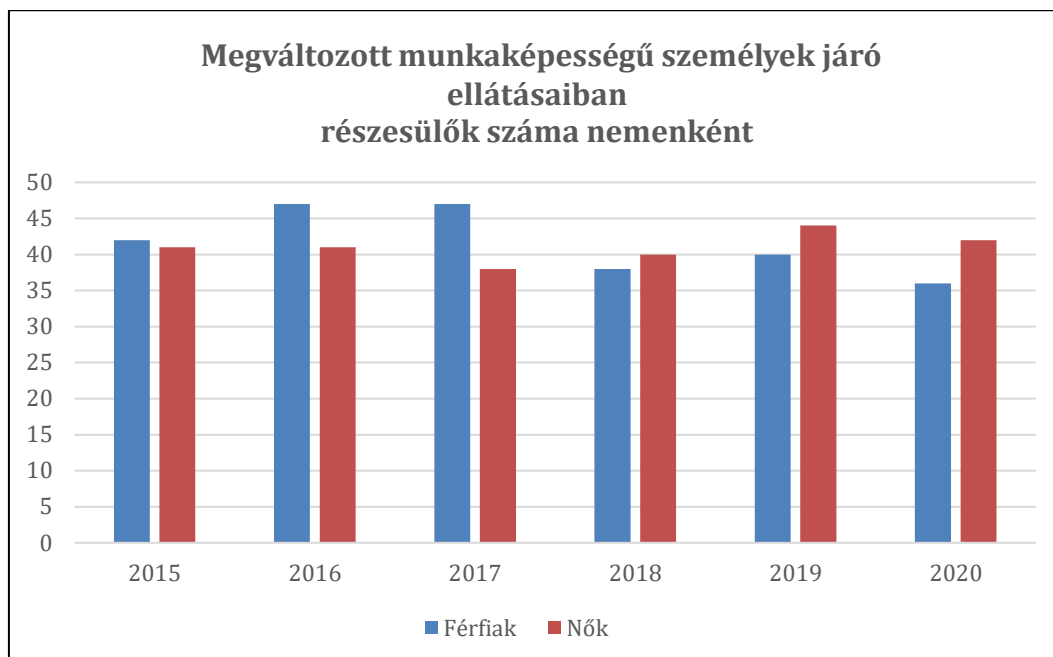
Az esélyegyenlőségi célcsoportok közül talán a fogyatékkal élők esetében a legegységesebb az egyenlő bánásmód követelményének mibenléte és az esélyegyenlőség előmozdításának szükségessége. Egy rendkívül sérülékeny és kiszolgáltatott társadalmi csoportról van szó, akik számára minden lehetséges segítséget meg kell adni ahhoz, hogy a társadalom integráns, teljes jogú tagjaiként a lehető legönállóbb életvitel biztosítása mellett akadálymentes környezetben élhessenek.

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékkal élő ember van Magyarországon, a népesség 5,7 százaléka. A népesség fogyatékoságtípus szerinti megoszlása: mozgáskorlátozottak aránya 43,6 %, látássérült 14,4 %, értelmi fogyatékos 9,9 %, hallássérült 10,5 %, egyéb 21,6 %. A fogyatékos népességen belül továbbra is a mozgássérülteké a legnépesebb csoport. Jelentősen emelkedett az egyéb, pontosan meg nem határozott fogyatékoságban szenvedők aránya

7.1 A településen fogyatékosággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2015	42	41	83
2016	47	41	88
2017	47	38	85
2018	38	40	78
2019	40	44	84
2020	36	42	78

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2015	0
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják.

Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékoság esetén még jelentősebb.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az önkormányzat és intézményei a fogyatékkal élő személyek tekintetében sem alkalmaz negatívdiskriminációt. Az önkormányzattal szemben bármely foglalkoztatás tekintetében hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Nem releváns.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők számára számos pénzbeli és természetbeni ellátástípus, illetve kedvezmény került meghatározásra, melyek az alábbiak:

- fogyatékosági támogatás;
- rokkantsági járadék;
- megváltozott munkaképességű személyek ellátásai (a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében megállapított rehabilitációs javaslatról függően rehabilitációs, rokkantsági vagy kivételes rokkantsági ellátás);
- közlekedési kedvezmény;
- parkolási igazolvány;
- súlyos fogyatékoság után járó adókedvezmény;
- akadálymentesítési támogatás;
- magasabb összegű családi pótlék;
- vakok személyi járadéka;
- utazási kedvezmény; valamint
- élelmiszer-csomag.

A fogyatékkal élők anyagi támogatásával kapcsolatos ügyek intézésére a következő módon van lehetőség a Magyar Államkincstárnál:

- elektronikus úton - elektronikusan kizárólag ügyfélkapus regisztrációval rendelkező ügyfelek tudnak benyújtani fogyatékosági támogatás iránti kérelmet! Nem ügyfélkapun keresztül - e-mailen - beadott kérelmet nem áll módunkban érvényes kérelemként elfogadni.
- postai úton - a pf 1919 Budapest címre lehet a kérelmet benyújtani
- személyesen – a bejelentett lakóhely, tartózkodási hely szerint illetékes fővárosi és vármegyei kormányhivatal családtámogatási osztályának ügyfélszolgálatán. Az integrált ügyfélszolgálatokon. (kormányablak)

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Az egészségügyi szolgáltatások közül helyben elérhető a háziorvosi, illetve fogorvosi ellátás. A rendelők orvosi eszközökkel jól felszereltek, a háziorvosi rendelő épülete akadálymentesített. A községben gyógyszertár. Szakorvosi ellátás a monori Dr. Gombos Matild Rendelőintézetben áll a lakosság rendelkezésére.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el. A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik.

Az önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

ld. b) pont

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

ld. b) pont

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

ld. b) pont

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Nem releváns.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Nem releváns.

7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Kimondottan a fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok nem működnek a településen.

7.5 A fogyatékkal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Konkrét adatok ugyan nem állnak rendelkezésre e téma kapcsán, a tapasztalatok alapján azonban feltételezhetjük, hogy nincs olyan társadalmi probléma, mely Gombán fokozottabban érintené a fogyatékkal élők, mint más településeken vagy országos szinten. Nincs tudomásunk olyan esetről, amikor fogyatékkal élő személyt bármilyen atrocitás vagy különösebb nehézség ért volna helyben. Azonban minden bizonnyal a községben is jelen vannak azok az esetleges problémák, melyekkel bárhol máshol is szembesülhet egy fogyatékkal élő személy. Ilyen lehet például, hogy a többségi társadalom tagjai sokszor nem tudják, miként közelítsenek egy fogyatékkal élő személyhez, miként kommunikáljanak, mi a számukra megfelelő segítségnyújtási forma. Ebből kifolyólag a többség hajlamos inkább úgy tenni, mintha a fogyatékkal élők „láthatatlanok” lennének, mely viselkedési forma mindkét fél számára kellemetlen szituációkat eredményezhet. Ugyan helyben nem ez a jellemző attitűd a többség körében, ám valószínűsíthető, hogy sokaknak okoz kisebb-nagyobb nehézséget a fogyatékkal élőkkel való társas kapcsolat kialakítása. E probléma orvoslásában nagy szerepe van a társadalmi szemléletformálásnak, mely segítheti feloldani azokat az esetleges gátlásokat, melyek a fogyatékkal élőkkel való kapcsolat létrejöttét akadályozzák.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Több kisboltot, üzletet kellene nyitni a településen	A vállalkozók ösztönzése helyi vállalkozások létrehozására (kedvezményes bérbeadás)
Az illegális hulladék és törmelék elhelyezése településszintű probléma	Hulladékudvar kialakítása, törmelék lerakó hely kijelölése és ezek ellenőrzött körülmények közötti kezelése.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A településen nemzetiségi önkormányzat nem működik. A településen lévő civil szervezetek, egyesületek összefogásának eredményeképpen számos rendezvény valósult már meg a településen. A különböző pályázatok kapcsán is sok megállapodás születik az egyes önkormányzati intézmények és az egyház, egyesületek, civil szervezetek között. A civil szervezetek munkájukkal nagymértékben hozzájárulnak a közösség összetartozásának erősítéséhez, a hagyományok, a múlt értékeinek megőrzéséhez, az egészségmegőrzéshez, a szabadidő hasznos eltöltéséhez.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nem releváns.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A Gombai Polgárőr Egyesület különös gondot fordít a településen élő egyedül élő emberek, idősek védelmére. A civil szervezetek aktívan részt vesznek az esetlegesen felmerülő krízishelyzetek elhárításában.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nem releváns.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Mélyszegénységben élőkről nincs adat	Adatgyűjtés-feldolgozás
	Adatgyűjtés-feldolgozás	
	Jövedelmi helyzetről nincs adat (rendszeres jövedelem, eladósodás stb.)	Adatgyűjtés-feldolgozás
	Végzettségre vonatkozó adatok hiányosak	Adatgyűjtés-feldolgozás
	Egészségi állapotra vonatkozóan nincs adat	Adatgyűjtés-feldolgozás
	Romák számáról, lakhatási körülményeiről nincs adat	Adatgyűjtés-feldolgozás
	A mélyszegénységben élők számának pontos meghatározása, területi behatárolás	Az Integrált Településfejlesztési Stratégián belül a területek helyzetének felmérése, adatgyűjtés
	Alacsony iskolai végzettségük munkanélkülisége	A közfoglalkoztatás folytatása, a munkába való visszaintegrálás elősegítése
Gyermekek	A gyermekekre leselkedő fokozott közlekedési veszélyek az általános iskola jelentősen megnövekedett tanulói létszámának következtében	Sebességmérők elhelyezése, valamint gyalogátkelőhelyek létesítése a település legforgalmasabb részein
Idősek	A helyben nem elérhető egészségügyi szolgáltatások nehezen hozzáférhetők	Önkormányzati kisbusz igénybevétele, az idősek szállításának megszervezése
	Az egészségi állapot romlása	Egészségmegőrzési tanácsadás, szűrőprogramok lehetőségének biztosítása
	Elmagányosodás és a demencia veszélye	Szociális és művelődési programok, foglalkozások támogatása
Nők	A GYED-ről, GYES-ről való visszatérés nehézségei a munkaerő piacra	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények folyamatos fejlesztése, bővítése
	A gyermekét egyedül nevelő vagy több gyermeket nevelő család esetében magasabb a szegénység kockázata	Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások lehetőségeinek megismertetése.

	Gyermekek felügyeletének ellátási nehézségei	Szünidei napközis táborok támogatása
	Munkaerő-piaci nyomás	Családbarát munkahely program, munkaidő kedvezmény biztosítása a helyi intézményekben
	A kapcsolati erőszakról való felvilágosítás hiánya	Tájékoztató anyagok, cikkek, videók megjelentetése a helyi közmédiában, helyi jelzőrendszer képzése a tárgykörben
	Szükséges a szexuális erőszak elleni határozott fellépés	Az önkormányzat áttekinti, hogy megfelelően biztonságosak-e közterületei (világítás, közlekedés) rendőrség bevonásával A rendőrség és az egészségügyi, pedagógiai, pszichológiai szakemberek bevonásával köztudatformáló rendezvényeket szervez a felelős szexről, a nők jogairól
	Adathiány: A nők foglalkoztatását (foglalkoztathatóságát) gátló főbb akadályok nem ismertek helyi szinten teljes körűen.	A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb meghatározó adatainak áttekintése (gyermekszám, képzettség, életkor, családi állapot, demográfiai adatok), teljes körű vagy reprezentatív vizsgálat elvégeztetése körükben a munkavállalást akadályozó vagy nehezítő tényezőkről
Fogyatékkal élők	Nincs pontos nyilvántartás a fogyatékkal élők számáról, igényeikről.	Anonim nyilvántartás készítése a háziorvos, családsegítő szolgálat, védőnő bevonásával.
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Több kisboltot, üzletet kellene nyitni a településen	A vállalkozók ösztönzése helyi vállalkozások létrehozására (kedvezményes bérbeadás)
	Az illegális hulladék és törmelék elhelyezése településszintű probléma	Hulladékudvar kialakítása, törmelék lerakó hely kijelölése és ezek ellenőrzött körülmények közötti kezelése.

Jövőképünk

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű

szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Az esélyegyenlőségi program célja a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség biztosítása településünkön. Az esélyegyenlőségi programunk célja, hogy a településen élő hátrányos helyzetű csoportok számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélyét tudjuk biztosítani, a helyi 120 társadalmat célzó fejlesztések és beruházások során arra törekszünk, hogy a különböző területeken jelentkező hátrányokat kompenzáljuk a lehetőségekhez képest ezen esélyegyenlőségi intézkedésekkel.

A helyi esélyegyenlőségi programnak célja, hogy

- a) biztosított legyen az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében;
- b) a nevelés, oktatás területén minden gyermek/tanuló az egyéni fejlődéséhez szükséges lehetőségekhez hozzájusson;
- c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása;
- d) munkaerő-piaci szegregáció visszaszorítására, a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítása;e) a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítésére a döntéshozatalban, a közügyek irányításában.

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	
B	Feltárt probléma megnevezése	
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	
G	Az intézkedés felelőse	
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	

J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
	0. Településszintű probléma											
1	boltok üzemeltetése helyi szinten	több boltot, üzletet kellene nyitni a településen	kiszolgálni az emberek igényeit, hogy ne kelljen mindenért a szomszédos településre utazni	nem releváns	nem releváns	helyi vállalkozók felkeresése	ipar-kereskedelemmel és foglalkozó igazgatási ügyintéző	2027.12.31	emberek elégedettsége, visszacsatolás	pénzügyi források felkeresése	folyamatosan fenntartható	
2	az illegális hulladék elhelyezés felszámolása	az illegális hulladék és törmelék elhelyezése településszintű probléma	hulladékudvar kialakítása, törmelék lerakóhely kijelölése és ezek ellenőrzött körülmények közötti kezelése.	helyi rendelet 18/2008.(V.30.) a köztisztaságról és a környezetvédelemről	nem releváns	hulladékudvar kialakítása, törmeléklerakó hely kijelölése és ezek ellenőrzött körülmények közötti kezelése	polgármester, jegyző	2027.12.31	kevesebb illegálisan elhelyezett hulladék és törmelék	pénzügyi és technikai erőforrások felkutatása	folyamatosan fenntartható	

	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	adatgyűjtés- adatfeldolgozás	mélyszegénységben élőkről nincs adat	pontos adatbázis a további intézkedések megtételéhez	Nem releváns	- életkori megoszlás - iskolai végzettség kimutatása korra, nemre - foglalkoztatott-sági helyzet - segélyezett korra, nemre		szociális ügyintéző	2027.12.31 Kérdőívek előkészítésé- nek folyamata		humán és technikai kapacitás		
2	adatgyűjtés- adatfeldolgozás	jövedelmi helyzetről nincs adat (rendszeres jövedelem, eladósodás)	pontos adatbázis a további intézkedések megtételéhez	nem releváns	- életkori megoszlás - iskolai végzettség kimutatása korra, nemre - foglalkoztatott-sági helyzet - segélyezett korra, nemre		szociális ügyintéző	2027.12.31 kérdőívek előkészítésé- nek folyamata		humán és technikai kapacitás		
	II. A gyermekek esélyegyenlősége											
1	a gyermekek biztonságos közlekedésének elősegítése	a gyermekekre leselkedő fokozott közlekedési veszélyek az általános iskola jelentősen megnövekedett tanulói létszámának következtében	a gyermekekre leselkedő fokozott közlekedési veszélyek mérséklése	településfejlesztési konceptió	MNTFS 2030 Legyen jobb a gyermekeknek Nemzeti Stratégia (2007-2032)	sebességmérők elhelyezése és gyalogátkelőhe- lyek létesítése a település legforgalmasab- b részein	Gomba község Önkormányzata	2027.12.31	a gyalogos közlekedés biztonságának javulása a település legforgalmasab- b részein részei	pénzügyi (pályázati) erőforrás	fenntartható	

	III. A nők esélyegyenlősége											
1	visszatérés a munkaerőpiacra	a családalapítás után a munkaerőpiacra visszatérő nők nehéz helyzetben vannak a munka és a gyermekfelügyelet összehangolása okozta problémák miatt.	a nők munkába állásának segítése, a családok jövedelmi helyzetének javulása érdekében.	az önkormányzat és intézményeiben dolgozó, kisgyermekes nők munkakörhöz és a dolgozó igényeihez igazodó rugalmas munkaidőbeosztásának megszervezése.			munkaügyi ügyintéző, szociális ügyintéző			humán – pénzügyi: állami költségvetés és pályázati forrás –	fenntartható	
	IV. Az idősek esélyegyenlősége											
1	kulturális programok, foglalkozások időseknek	az idősek részére szervezett programok nélkül nagyobb az esély az elmagányosodásra	az idősek elmagányosodásának, izolációjának csökkentése	Gazdasági program Település-fejlesztési koncepció	MNTFS 2030 Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022, 2023-2024)		Gomba Község Önkormányzata, művelődésszervező	2027.12.31			fenntartható	
	V. A fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlősége											
1	adatgyűjtés, szükségleteik felmérése, majd ezt követően a megfelelő intézkedésekkel életfeltételeik javítása	nincs pontos nyilvántartás a fogyatékkal élők számáról, igényeikről	pontos adatbázis a további intézkedések megtételéhez, igényfelmérés	nem releváns	Országos Fogyatékossgügyi Program	felmérés elvégzése	szociális ügyintéző, háziorvos, védőnő	2027.12.31	1 db adatbázis	humán és technikai kapacitás	folyamatos adatbázis frissítés	

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

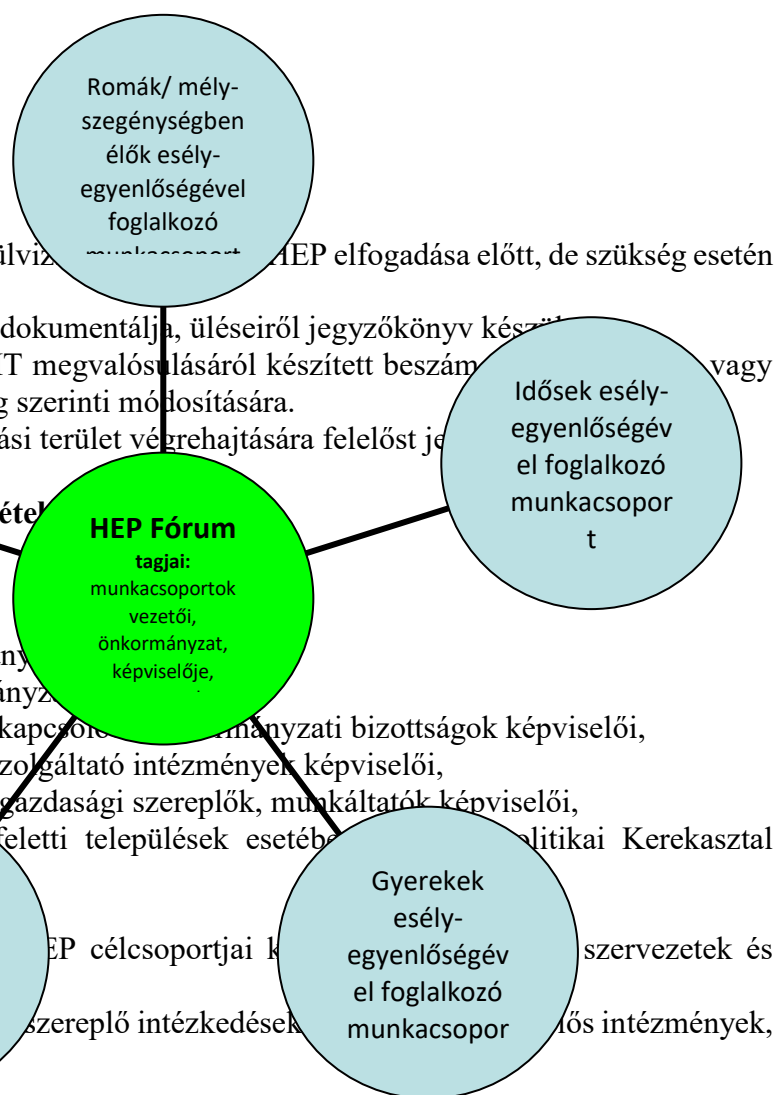
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készítt. A Fórum az HEP IT megvalósulásáról készített beszámolót szükség szerinti módosítására.

A Fórum a beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelöl.

A Fórum összetétel:

Tagok:

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzat képviselője,
- helyi nemzeti önkormányzat képviselője,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő feletti települések esetében a területi Kerekasztal képviselői,
- helyi jelek képviselői,
- a település HEP célcsoportjai képviselői,
- egyházak képviselői,
- A HEP IT megvalósításában szereplő intézkedésekben résztvevő szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Gomba község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Gomba község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 138/2024. (XI.21.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Gomba, 2024.november 22.

Aláírás

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA

4. Elfogadás módja és dátuma

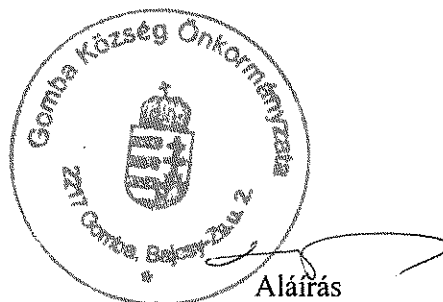
I. Gomba község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Gomba község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 138/2024. (XI.21.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Gomba, 2024.november 22.

Gombai Közös Önkormányzati Hivatal

2217 Gomba, Bajcsy-Zs. u. 2.

Tel: (29) 433-927 – Fax: (29) 433-894 – e-mail: hivatal@gomba.hu

K I V O N A T

a képviselő-testület 2024. november 21-én megtartott nyilvános ülésének jegyzőkönyvéből

Gomba Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 6 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi döntést hozta:

138/2024. (XI. 21.) képviselő-testületi határozat

Gomba Község Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta
Gomba Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának és Intézkedési
Tervének elfogadására tett javaslatot és az alábbi határozatot hozta:

1. Gomba Község Önkormányzat Képviselő-testülete az önkormányzat 2024-2029. időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját és a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervét elfogadja, jóváhagyja.
2. A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011.(XII.27.) Kormányrendelet 3. § - a alapján a Helyi Esélyegyenlőségi Program helyben szokásos módon történő közzétételéről, valamint a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság részére történő soron kívüli megküldéséről gondoskodjon.

Felelős: Lehota Vilmos polgármester

Határidő: folyamatos

1.

Lehota Vilmos sk.
polgármester

Pirikisz Diána sk.
jegyző

Kiadmány hitelezül:
2024. november 22.

Pirikisz Diána

